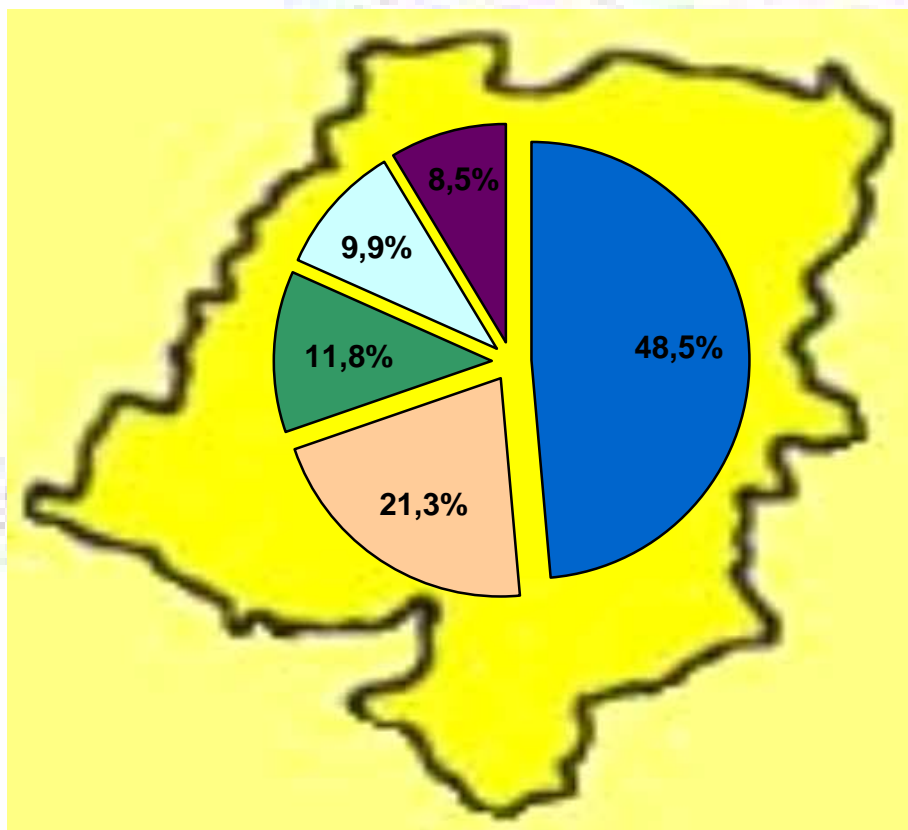

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

ANALIZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W 2010 ROKU

DLA SEJMIKU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

OPOLE 2011

Analizę opracowało:
Obserwatorium Rynku Pracy WUP Opole

*Do opracowania analizy wykorzystano również dane z działalności
Wydziału Pośrednictwa Pracy i Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego,
Wydziału Programowania i Wyboru Projektów,
Wydziału Monitorowania i Rozliczeń EFS,
Wydziału Ekonomiczno – Finansowego,
Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej,
Centrum Szkoleniowo – Doradczego
Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu
oraz podmiotów współrealizujących Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia
na 2010 rok.*

Przedruk analizy w całości lub w części
oraz wykorzystanie danych statystycznych w druku
dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W OPOLU
Obserwatorium Rynku Pracy
ul. Głogowska 25c
45-315 Opole

SPIS TREŚCI

I. RYNEK PRACY	4
1. Podstawowe uwarunkowania	4
1.1. Sytuacja demograficzna	5
1.2. Sytuacja gospodarcza	7
2. Informacja o stanie i strukturze bezrobocia	11
2.1. Poziom i stopa bezrobocia	11
2.2. Zróżnicowanie terytorialne	14
2.3. Zmiany w poziomie bezrobocia	17
2.4. Struktura bezrobocia	20
2.4.1. Bezrobocie kobiet	20
2.4.2. Bezrobocie na wsi	20
2.4.3. Młodzież w wieku do 25 lat	21
2.4.4. Zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	22
2.4.5. Bezrobotni bez prawa do zasiłku	23
2.4.6. Bezrobotni według wieku	24
2.4.7. Bezrobotni według wykształcenia	25
2.4.8. Bezrobotni według stażu pracy	26
2.4.9. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę w miesiącach oraz długotrwale bezrobotni	27
2.4.10. Bezrobotni według zawodów i specjalności	29
3. Oferty pracy	30
3.1. Ofert pracy wg zawodów	30
3.2. Oferty pracy wg powiatów	32
4. Poradnictwo zawodowe	34
5. Szkolenia	35
6. Staż i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	36
7. Kluby pracy	36
8. Wydatki Funduszu Pracy	37
II. DZIAŁANIA WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY NA RZECZ ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM	38
1. Działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu	38
1.1. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2010 rok	39
1.2. Działania wdrażające Europejski Fundusz Społeczny	41
1.3. Sklep z Pracą „OFERTA”	43
2. Instytucjonalna obsługa klientów Wojewódzkiego Urzędu Pracy	46
3. Działalność Centrum Szkoleniowo – Doradczego	54
4. Działalność badawcza rynku pracy	54
5. Projekty własne	55
III. PODSUMOWANIE	57
Załącznik nr 1	62
Wybrane kategorie bezrobotnych w podziale na miasta i gminy województwa opolskiego według stanu na 31 grudnia 2010 roku	

I. RYNEK PRACY

1. Podstawowe uwarunkowania

Podrozdział ten stanowi najogólniejszy zarys uwarunkowań, które dotyczą regionu opolskiego i związane są w mniej lub bardziej bezpośredni sposób z rynkiem pracy. Są one pewnym tłem, kontekstem przez pryzmat którego należy patrzeć na zjawiska zachodzące w województwie czy wielkość liczb opisujących zjawiska społeczno-gospodarcze. Ich wskazanie bez wątpienia pozwala zwrócić uwagę na pewne cechy dość mocno różnicujące region opolski od innych. Właściwie jest to pewien konglomerat wzajemnie powiązanych cech, odciskających się na demografii, gospodarce czy zjawiskach rynku pracy.

Wśród podstawowych uwarunkowań społeczno-gospodarczych województwa opolskiego (które nie uległy zmianie, więc zostają tu przytoczone z analiz ubiegłorocznych) wymienić należy:

- 1) najmniejszą powierzchnię terytorialną wśród wszystkich województw,
- 2) strukturę demograficzną ludności, której efektem jest duża skala migracji zarobkowej do krajów Unii, „tradycje” migracyjne związane z możliwością zarobkowania w Niemczech przez znaczną część ludności na długo przed akcesją Polski do UE, „migracyjny” model życia (eurosieroctwo, wzór, wg którego mężczyzna pracuje za granicą a kobieta pozostaje bierna zawodowo) oraz sytuacja „styku” kulturowego ludności autochtonicznej i napływowej,
- 3) graniczenie z dużymi, prężnymi gospodarczo województwami oraz z Republiką Czeską,
- 4) tranzytowe położenie w układzie komunikacyjnym przestrzeni europejskiej i krajowej,
- 5) rozwiniętą sieć szkół wyższych,
- 6) wysoką kulturę rolną stanowiącą dobry fundament dla przemysłu przetwórczego,
- 7) potencjalne możliwości aktywizacji przejść granicznych, terenów przy autostradzie A4 oraz istnienie euroregionów.

1.1. Sytuacja demograficzna

Na koniec I półrocza 2010 roku Opolszczyznę zamieszkiwały 1 029 894¹ osoby i jest to mniej o 2 028 osób niż w analogicznym momencie roku 2009. Zmiana ta wpisuje się w trwający już od wielu lat proces zmniejszania się liczby mieszkańców Opolszczyzny, związany z ujemnym przyrostem naturalnym i saldem migracji. Ilustracją tego jest poniższa tabela, stanowiąca prognozę demograficzną GUS dla województwa. Według niej w roku 2035 Opolszczyznę będzie zamieszkiwać 897 090 osób, co oznacza spadek liczby ludności o 13% wobec stanu mierzonego w połowie ubiegłego roku.

Tabela nr 1.

Prognozowane zmiany stanów ludności w latach 2008 – 2035

Lata	Ludność ogółem	0 – 17 lat	18 – 44 lat	45 – 59/ 64 lata	60+/ 65+ lata
		zmiana	zmiana	zmiana	zmiana
2008	1 032 591	-6 296	-2 709	2 130	2 378
2010	1 023 314	-4 208	-3 868	740	2 571
2015	999 670	-12 532	-22 268	-10 751	21 907
2020	978 498	-4 338	-30 504	-10 118	23 788
2025	956 326	-4 429	-37 297	1 061	17 953
2030	928 427	-13 726	-37 264	13 032	10 159
2035	897 090	-15 040	-27 648	3 536	7 815

Ponieważ prognoza demograficzna ma charakter stały (dopóki nie doczeka się kolejnej aktualizacji, być może po najbliższym spisie powszechnym), uwagi z niej płynące pozostają w zasadzie identyczne jak w roku 2009 i obejmują:

- trwałość tendencji do obniżania się liczby ludności,
- wyraźną dysproporcję w zmianach liczebności mieszkańców rozpatrywanych wg kategorii wiekowych, polegającą na widocznym zmniejszeniu wielkości populacji osób w wieku przedprodukcyjnym i w wieku produkcyjnym mobilnym oraz rosnącej podaży pracy ze strony roczników uznanych za niemobilne (powyżej 44 roku życia),
- niekorzystny charakter zmian w kontekście rynku pracy, zwłaszcza w latach 2015-2025.

¹ Za: *Biuletyn Statystyczny Województwa Opolskiego. III kwartał 2010 roku* (<http://www.stat.gov.pl>)

Obraz demograficzny województwa opolskiego byłby mocno zakłócony bez szerszego ujęcia zjawiska migracji zarobkowych. Prowadzone od kilku lat obserwacje, zwłaszcza w zakresie migracji autochtonicznej i nieautochtonicznej ludności wiejskiej, pokazały przede wszystkim olbrzymią skalę zjawiska (szacunki przekraczające liczbę 100 tys. mieszkańców korzystających – w różnych formach – z zarobkowania poza granicami Polski) oraz konsekwencje dla rynku pracy (m.in. „zafałszowane” wartości oficjalnych wskaźników, dezaktywizacja kobiet, nierównomierny rozwój przestrzenny). Przeprowadzone w roku 2010 badania², po raz pierwszy obejmujące również miasta regionu, rzuciły zdecydowanie więcej światła na aktualny obraz sytuacji migracyjnej województwa, również w kontekście sytuacji „pokryzysowej”. Ustaliły one m.in., że:

- szacunkowa liczba mieszkańców województwa podejmujących w jakiegokolwiek formie pracę za granicą wynosi ok. 115 tys. osób z rzeczywistej liczby 925 tys. mieszkańców,
- szacunkowa liczba mieszkańców miast podejmujących pracę za granicą to 77 tys. osób (w tym 49,9 tys. na stałe), a więc ok. 2/3 ogółu,
- wśród pracujących za granicą obecnie jedynie 33,7 tys. stanowi ludność autochtoniczna, a 81,3 tys. to ludność nie posiadająca podwójnego obywatelstwa,
- w latach 2008-2010 w sposób istotny zmniejszyła się migracja z terenów wiejskich, zwłaszcza ludności autochtonicznej (w latach tych liczba pracujących za granicą zmniejszyła się o ok. 10%, a liczba pracujących w Polsce wzrosła o ok. 15%),
- szacunkowa kwota zarabiana globalnie przez migrantów to 5,9 mld zł, z uwagi na wysoki poziom konsumpcji tych środków zyskuje na tym budżet państwa z tytułu podatku VAT, tracą natomiast opolskie gminy.

Na sytuację demograficzną regionu wpływ wywiera także ujemne od lat saldo migracji. Według danych GUS³ w roku 2008 wyniosło ono w liczbach bezwzględnych –3 335, a w roku 2009 –1 723.

² R. Jończy, *Migracje zarobkowe w województwie opolskim w latach 2008-2010 oraz ich wpływ na rynek pracy i sferę fiskalną samorządów terytorialnych*, Opole 2010. Badania przeprowadzone w ramach projektu pn. *Opolski System Informacji Społeczno-Gospodarczej* i dostępne na stronie www.osisg.opolskie.pl

³ Por. *Rocznik statystyczny województwa opolskiego 2010* (http://www.stat.gov.pl/opole/38_PLK_HTML.htm).

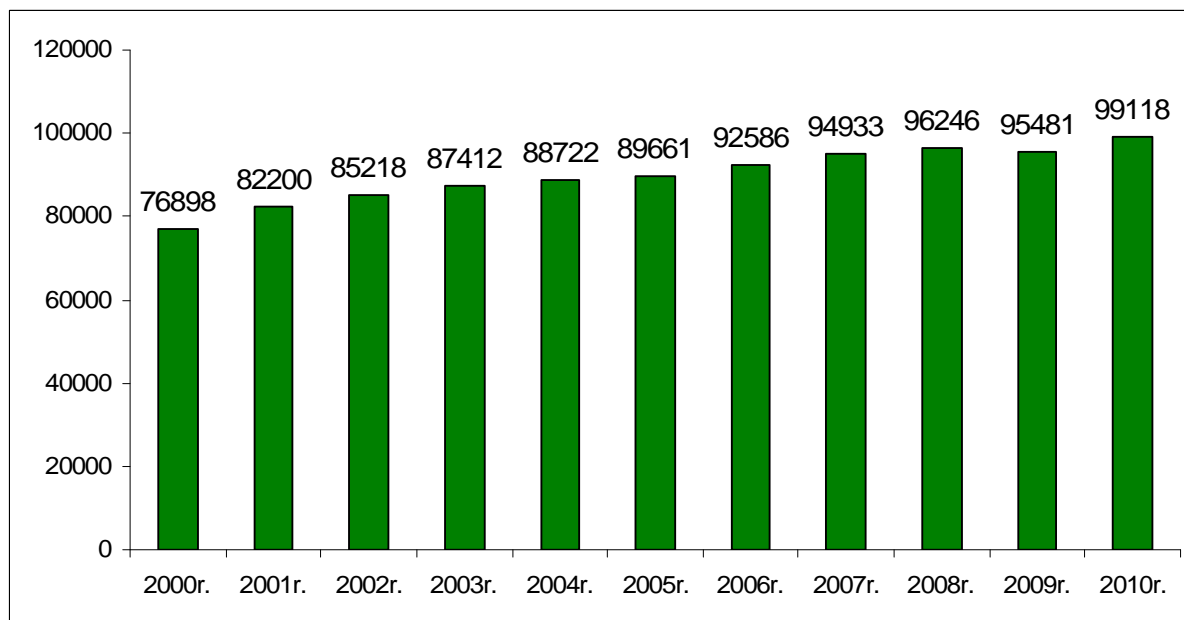
1.2. Sytuacja gospodarcza⁴

1.2.1 Podmioty gospodarcze

W grudniu 2010 roku na terenie województwa zarejestrowanych było ponad 99,1 tysiąca podmiotów gospodarczych. Oznacza to, że rok 2010 kontynuował wieloletnią tendencję zwiększania się poziomu przedsiębiorczości w województwie, przerwana spadkiem z roku 2009.

Wykres nr 1.

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON

W porównaniu z końcem roku 2009, na koniec 2010 r. odnotowano wzrost liczby podmiotów we wszystkich sekcjach wg PKD poza sekcją „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa” (spadek o 42 podmioty). Największy wzrost nastąpił w obszarze „Handel, naprawa pojazdów samochodowych” (o 581 przedsiębiorstw), „Budownictwo” (540 przedsiębiorstw) oraz „Przemysł” (504 przedsiębiorstwa). W wymiarze procentowym najpoważniejszy wzrost dotyczył sektora „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (wzrost o 7,6%) oraz „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (wzrost o 7,3%). Przyglądając się strukturze przedsiębiorczości na Opolszczyźnie na koniec 2010 roku, warto wskazać jej kilka typowych cech:

⁴ Podrozdział opracowano z wykorzystaniem danych opolskiego Urzędu Statystycznego.

- dominacja sektora prywatnego, skupiającego 95,8% ogółu zarejestrowanych podmiotów,
- koncentracja działalności w obrębie czterech sekcji gospodarki: „Handel, naprawa pojazdów samochodowych” (26,6%), „Budownictwo” (13,4%), „Przemysł” (9,1%),
- w przekroju powiatowym przodują powiaty duże, z dużą ilością miast bądź powiązane ze stolicą województwa (Opole – 20,5% ogółu przedsiębiorstw, powiat nyski – 14,0%, powiat opolski – 11,5%, powiat brzeski – 10,2%),
- w ciągu całego 2010 roku z rejestru REGON wykreślono 5 tys. podmiotów (o 3,5 tys. mniej niż przed rokiem).

1.2.2 Zatrudnienie

Analizując problem wielkości zatrudnienia w przekroju dwóch wskaźników: przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw oraz wyników BAEL stwierdzić można:

- spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw o 1,9%, do poziomu 96,6 tys. osób w całym 2010 roku, przy czym za spadek ten odpowiada zmiana stanu zatrudnienia w sektorze publicznym (spadek o 17,5%),

- wzrost liczby pracujących w III kwartale 2010 wg BAEL wobec II kwartału tegoż roku, jednak przy spadku wobec III kwartału 2009 roku,

- trwający wyraźny spadek liczby osób biernych zawodowo, przede wszystkim z uwagi na ich przejście do kategorii osób poszukujących pracy (bezrobotnych), tym samym utrzymana została zapoczątkowana w III kwartale 2009 tendencja do utrzymywania się wyższej liczby pracujących od liczby biernych zawodowo.

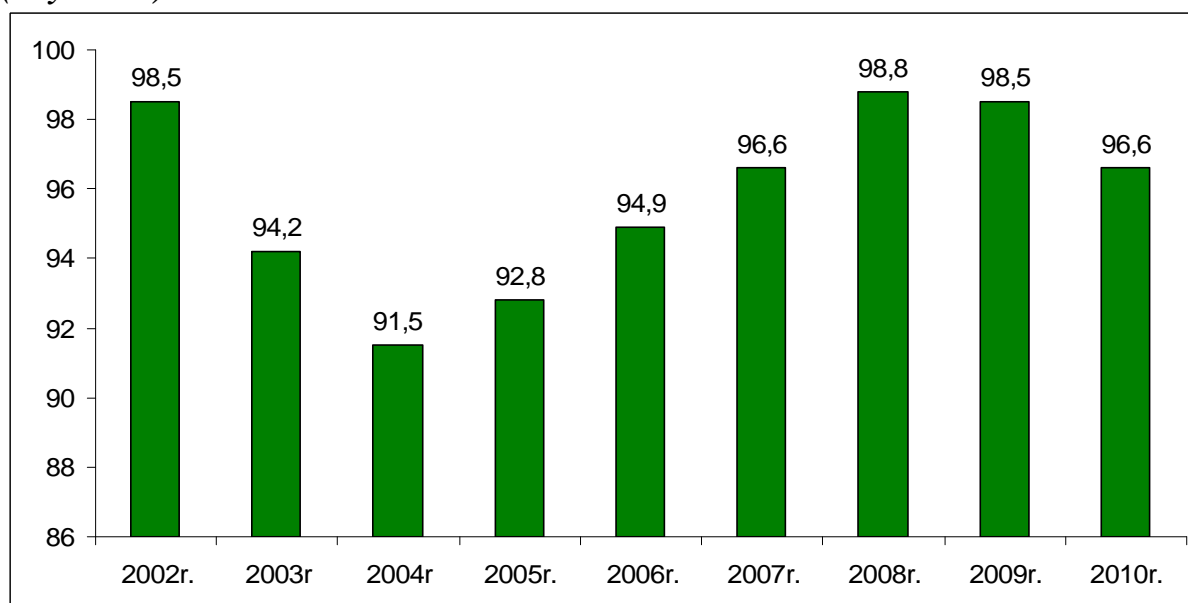
Tabela nr 2.

Wybrane wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności (wg BAEL)

Okresy	Ludność			Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia
	Ogółem	w tym			
		Pracujący	Bierni		
	w tys			%	%
II kwartał 2009	790	371	372	52,9	47,0
III kwartał 2009	793	388	364	54,1	48,9
II kwartał 2010	756	367	355	53,0	48,5
III kwartał 2010	770	376	359	53,4	48,8

Wykres nr 2.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw na koniec grudnia w latach 2002 – 2010 (w tys. osób)

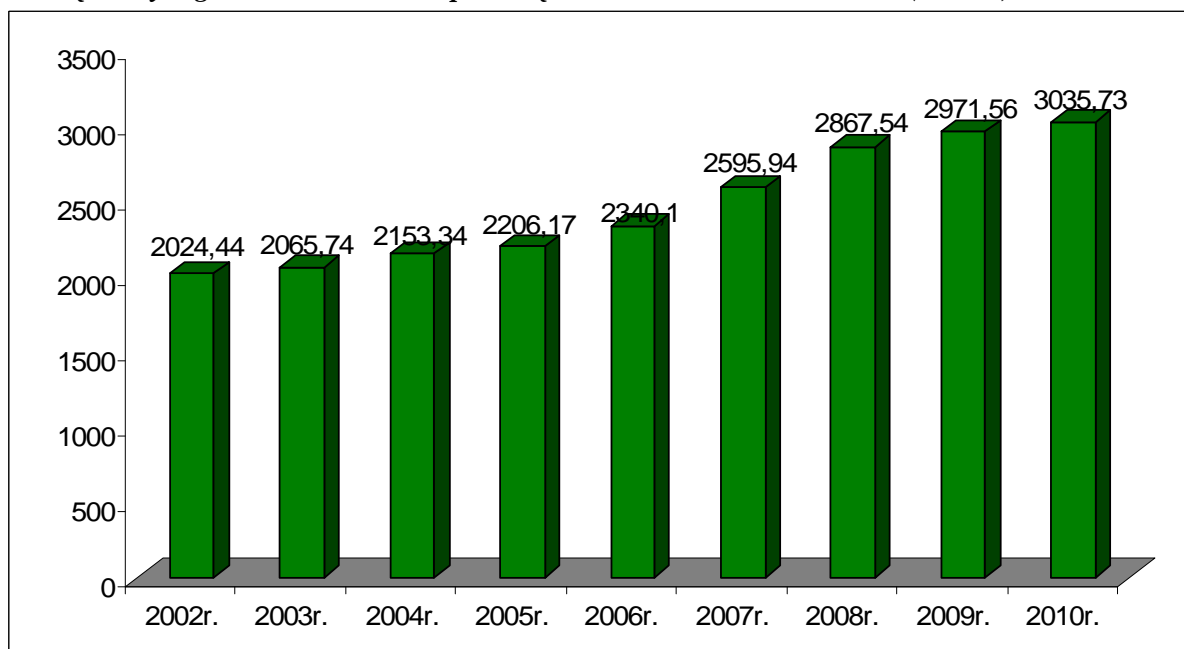
1.2.3 Inne wskaźniki sytuacji gospodarczej

Wśród innych zjawisk istotnych dla sytuacji gospodarczej w województwie w porównaniu z rokiem 2009 wymienić należy:

- wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń – grudzień 2010 do poziomu 3 035,73 PLN, tj. wyższego o 2,2% od stanu na rok 2009; jest to przedłużenie wieloletniej już tendencji do wzrostu wynagrodzeń, chociaż warto zwrócić uwagę na osłabienie tempa tego zjawiska (w roku 2008 wynagrodzenia wzrosły o 10,5%, a w 2009 o 3,3%),

Wykres nr 3.

Przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w latach 2002 – 2010 (w PLN)

- wzrost liczby oddanych do użytku mieszkań (w okresie styczeń – grudzień 2010 oddano 2 161 mieszkań, o 22,4% więcej niż przed rokiem). Ponadto zauważyć także należy widoczny wzrost liczby wydanych pozwoleń na budowę (o 27,6%) oraz wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto (o 21,2%) wobec tego samego okresu 2009 roku,
- wzrost nakładów inwestycyjnych o 20,8% (we wrześniu 2010 r. wynosiły one 857 793 tys. zł, podczas gdy we wrześniu 2009 roku 710 060 tys. zł),
- spadek produkcji sprzedanej przemysłu o 9,7%,
- wzrost produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) o 26,3% wobec 2009 roku,
- wzrost sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) o 10,9% oraz sprzedaży detalicznej o 13,1%.

Ważnym miernikiem rozwoju regionalnej gospodarki, mającym bezpośredni wpływ na oblicze rynku pracy, jest zdolność generowania nowych miejsc pracy. W przeciągu ubiegłego roku duże, średnie i małe podmioty gospodarki wytworzyły ogółem 14 069 nowych miejsc zatrudnienia, o 2 325 więcej niż w roku 2009. Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności, można ustalić ranking wg liczby utworzonych miejsc pracy:

- 1) przetwórstwo przemysłowe: **3 934**;

- 2) handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów: **3 149**;
- 3) budownictwo: **1 994**;
- 4) działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca: **1 014**;
- 5) administracja publiczna: **736**;
- 6) transport i gospodarka magazynowa: **473**;
- 7) działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi: **421**.

W ocenie atrakcyjności inwestycyjnej województw, dokonywanej corocznie przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową⁵, województwo opolskie zajęło w 2010 roku 9 pozycję, o jedno miejsce wyższą niż w roku 2008 i 2009. Przy klasyfikowaniu województw bierze się tu pod uwagę 7 czynników – spośród nich Opolszczyzna najwyższe miejsce zajęła w kategorii „infrastruktura gospodarcza” (4 miejsce), „bezpieczeństwo powszechne” (5 miejsce) oraz „dostępność transportowa” (8 miejsce). Przeciętnie oceniono „rynek zbytu” i „aktywność wobec inwestorów” – 9 miejsce, bardzo nisko: „koszty i zasoby pracy” (12 miejsce) oraz „infrastrukturę społeczną” (14 miejsce).

2. Informacja o stanie i strukturze bezrobocia

2.1. Poziom i stopa bezrobocia

Na koniec 2010 roku w województwie opolskim było zarejestrowanych 48 775 bezrobotnych i liczba ta była wyższa od uzyskanej z końcem roku 2009 o 1 646 osób (wzrost o 3,5%). Był to drugi rok z rzędu – po sześciu latach regularnych spadków – gdy rynek pracy odczuł wzrost rejestrowanego bezrobocia. Poniżej prezentujemy zmiany zachodzące w poziomie bezrobocia od roku 2000 do końca 2010 roku.

⁵ Dane za stronę: http://ibngr.pl/index.php/pl/lewe_menu/atrakcyjnosc_inwest_wojewodztw

Tabela nr 3.

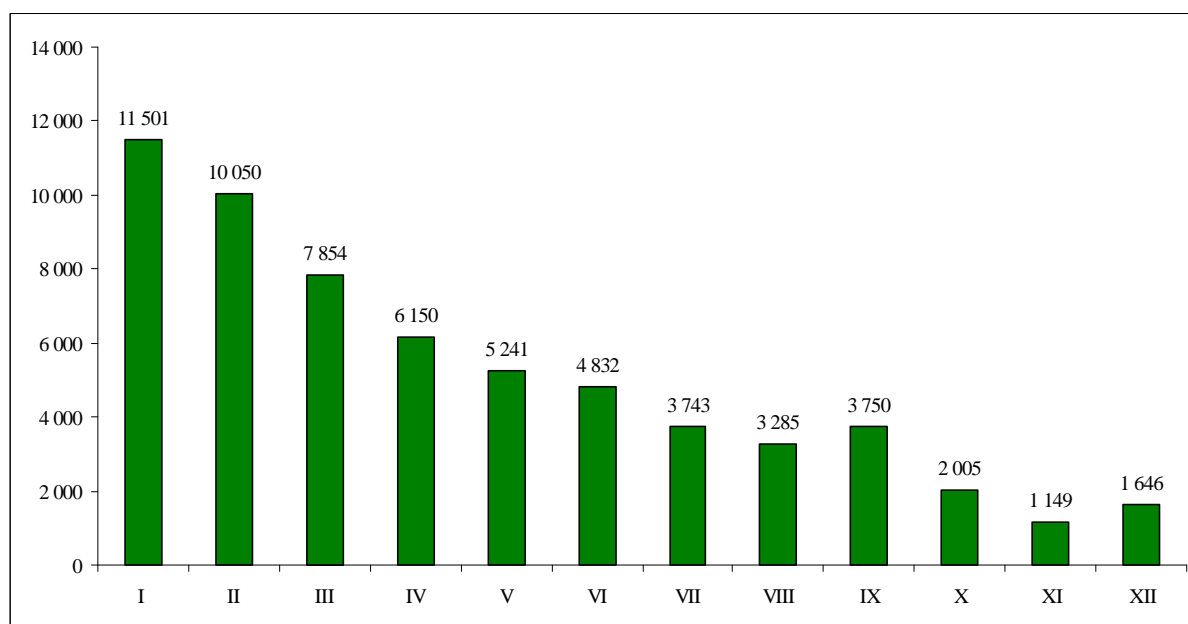
**Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w województwie opolskim w latach 2000 – 2010
(stan w końcu okresu)**

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Liczba bezrobotnych</i>	<i>Przyrost lub spadek do roku wcześniejszego</i>	
		<i>w liczbach</i>	<i>w %</i>
2000	69 311	9 835	16,5
2001	78 557	9 246	13,3
2002	83 436	4 879	6,2
2003	81 623	-1 813	-2,2
2004	74 553	-7 070	-8,7
2005	69 396	-5 157	-6,9
2006	60 058	-9 338	-13,5
2007	43 338	-16 720	-27,8
2008	35 698	-7 640	-17,6
2009	47 129	11 431	32
2010	***	***	***
<i>Przyrost lub spadek do analogicznego m-ca roku 2009</i>			
Styczeń	52 168	11 501	28,3
Luty	53 015	10 050	23,4
Marzec	51 560	7 854	18
Kwiecień	48 712	6 150	14,4
Maj	47 074	5 241	12,5
Czerwiec	45 418	4 832	11,9
Lipiec	44 623	3 743	9,2
Sierpień	44 672	3 285	7,9
Wrzesień	45 457	3 750	9
Październik	44 399	2 005	4,7
Listopad	45 850	1 149	2,6
Grudzień	48 775	1 646	3,5

Dla zobrazowania zmian w poziomie bezrobocia na przestrzeni ubiegłego roku sporządzono wykres nr 4, gdzie jako zerowy poziom odniesienia przyjęto stan z końca roku 2009. Widać na nim wyraźnie spadkową tendencję zjawiska, która spowodowała, że na koniec roku 2010 bezrobotnych było w regionie jedynie o 1 646 (3,5%) więcej niż przed rokiem.

Wykres nr 4.

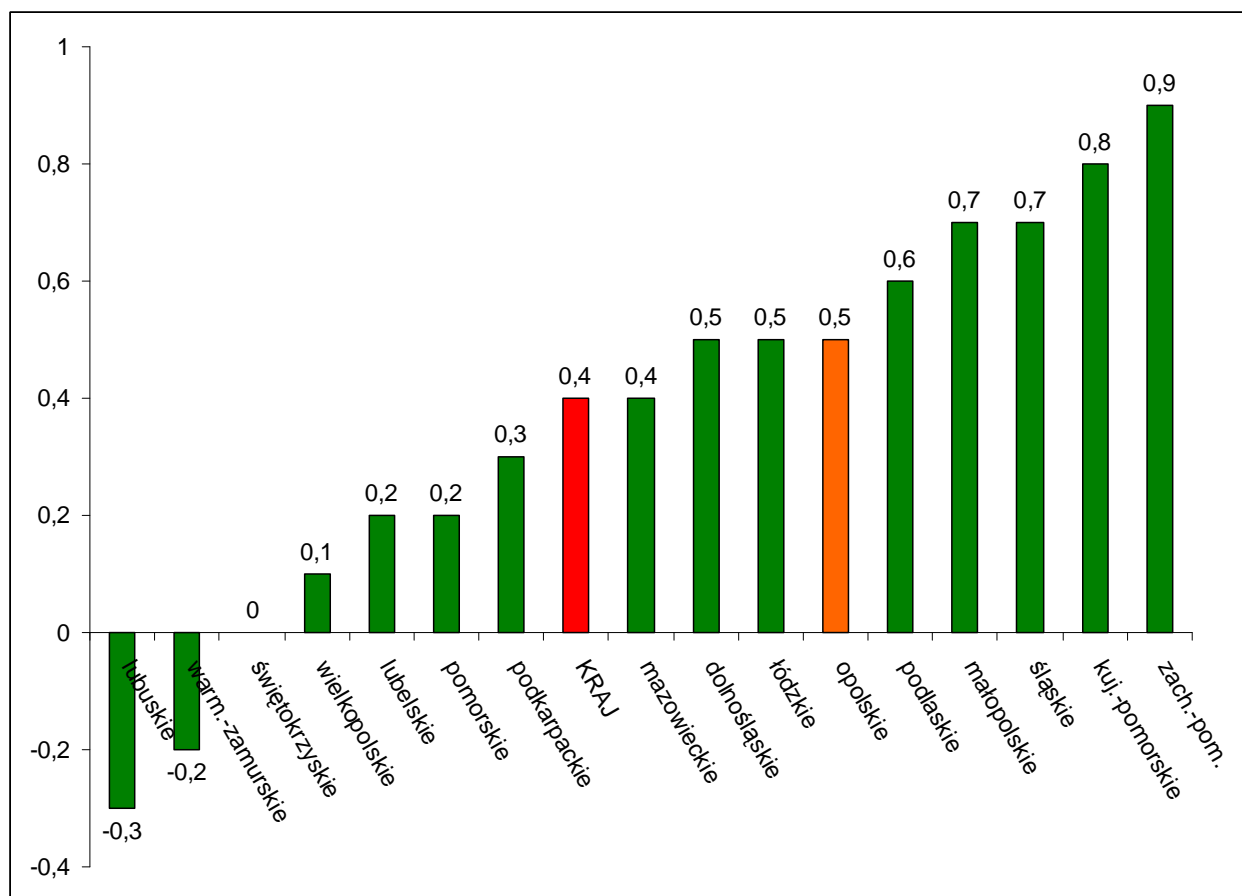
Zmiany w poziomie bezrobocia na przestrzeni roku 2010 wobec analogicznych miesięcy 2009 roku

Bezrobotni zarejestrowani w końcu grudnia 2010 roku w województwie opolskim stanowili 13,1% ludności aktywnej zawodowo, co oznacza wzrost o 0,5% w porównaniu z rokiem poprzedzającym. Pod względem wielkości wskaźnika natężenia bezrobocia zajmujemy 9 miejsce w kraju (w roku 2009 było to miejsce 8). Stopa bezrobocia pozwala na uzyskanie różnic w natężeniu zjawiska sygnalizując stopień zagrożenia w układzie terytorialnym w skali wojewódzkiej jak i krajowej. W tym samym okresie bezrobocie w kraju wyniosło 12,3%, co oznacza, iż poziom bezrobocia na Opolszczyźnie przekroczył średnią krajową o 0,8 punktu procentowego (na koniec roku 2009 było to 0,7 punktu procentowego). W ciągu całego ubiegłego roku najkorzystniejszą sytuację zanotowano w czerwcu i w sierpniu, kiedy to stopa wojewódzka była o 0,5 punktu wyższa od krajowej.

Wykres nr 5.

Zmiana stopy bezrobocia w trakcie roku 2010 w poszczególnych województwach (w %)

Jak wskazuje powyższy wykres, w trakcie ubiegłego roku sytuacja na rynku pracy systematycznie pogarszała się w większości województw, przy czym największą dynamiką wzrostu cechowało się województwo zachodniopomorskie, kujawsko-pomorskie oraz śląskie i małopolskie. Pod tym samym względem Opolszczyzna zajęła 6 miejsce w kraju. Jedynymi województwami, które odnotowały spadek, były warmińsko-mazurskie i lubuskie.

2.2. Zróżnicowanie terytorialne

Cechą endemiczną województwa opolskiego jest znaczne zróżnicowanie terytorialne zjawiska bezrobocia. Na koniec grudnia 2010 roku stopa bezrobocia w poszczególnych powiatach wahała się od 6,3% w powiecie opolskim grodzkim do 19,2% w powiecie brzeskim. Systematycznie analizowany poziom natężenia bezrobocia wskazuje, że od lat najtrudniejsza sytuacja ma miejsce w powiatach brzeskim, nyskim, namysłowskim i prudnickim.

Rysunek nr 1.

Stopy bezrobocia wg powiatowych urzędów pracy na koniec grudnia 2010 roku

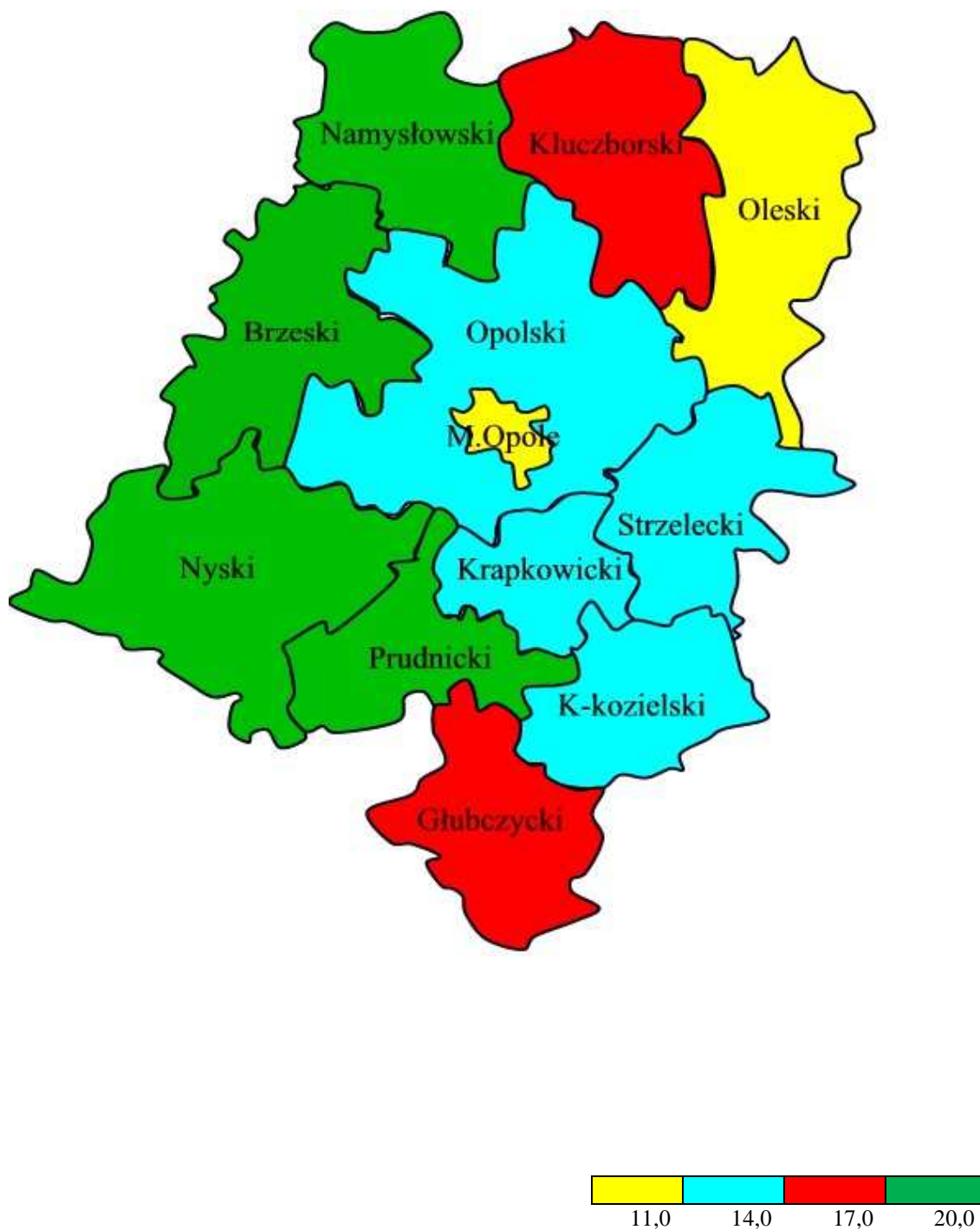

Tabela nr 4.

Liczba bezrobotnych, stopa bezrobocia oraz wzrost/spadek bezrobocia odnotowane w trakcie roku 2010

<i>Powiaty</i>	<i>Stopa bezrobocia</i>	<i>Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31.12.2009</i>	<i>Liczba bezrobotnych według stanu na dzień 31.12.2010</i>	<i>Wzrost / spadek bezrobocia w porównaniu do końca grudnia 2009</i>	<i>Dynamika grudzień 2009 = 100%</i>
OGÓŁEM	13,1	47 129	48 775	1 646	103,5
brzeski	19,2	5 810	6 078	268	104,6
głubczycki	17,0	2 845	3 025	180	106,3
k - kozielski	12,5	4 476	4 508	32	100,7
kluczborski	14,8	3 345	3 310	-35	99,0
krapkowicki	11,3	2 764	2 730	-34	98,8
namysłowski	17,2	2 748	2 661	-87	96,8
nyski	18,9	8 479	8 770	291	103,4
oleski	8,7	2 067	2 128	61	103,0
Opole - miasto	6,3	4 134	4 479	345	108,3
opolski	12,7	4 629	4 948	319	106,9
prudnicki	17,6	3 235	3 464	229	107,1
strzelecki	12,0	2 597	2 674	77	103,0

Wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych w skali województwa odbił się niekorzystnie na szczeblu poszczególnych powiatów. Ilość bezrobotnych wzrosła w dziewięciu z nich; w liczbach bezwzględnych wzrost ten najbardziej odczuło miasto Opole (o 345 osób w stosunku do grudnia 2009 roku), a w dalszej kolejności powiaty: opolski (o 319 osób) i nyski (o 291 osób). Spadek odnotowany został w trzech powiatach: kluczborskim, krapkowickim oraz namysłowskim, na terenie którego miał miejsce największy spadek (o 87 osób). Największa dynamika procentowego wzrostu odnotowana została w samym Opolu (o 8,3%) oraz w powiatach: prudnickim (o 7,1%) i opolskim (o 6,9%).

2.3. Zmiany w poziomie bezrobocia

W 2010 roku do urzędów pracy zgłosiły się 91 694 osoby, które uzyskały status bezrobotnych i jest to o 2 053 osoby więcej niż w roku 2009. Tradycyjnie już ruch ten nasilił się w II półroczu, kiedy odnotowano wzrost liczby nowych rejestracji o 5 986 osób w porównaniu z dwoma pierwszymi kwartałami 2009 roku (I półrocze 2010 – 42 854 osób, II półrocze 2010 – 48 840 osób). Jest to zjawisko, które powtarza się corocznie i wynika przede wszystkim z rytmu pór roku oraz cyklu edukacyjnego, co niesie ze sobą następujące zjawiska:

- napływ osób po zakończeniu prac krótkookresowych, sezonowych oraz zawieranych na czas określony,
- zmniejszanie zatrudnienia ze względu na okres zimowy, zwłaszcza w branży budowlanej,
- napływ osób po zakończeniu prac sezonowych za granicą w krajach Unii Europejskiej,
- rejestracja bezrobotnych absolwentów po ukończeniu szkół.

Wśród nowo rejestrowanych bezrobotnych dominowały osoby powracające po raz kolejny do grona bezrobotnych (81,2%). Istotną część nowych rejestracji stanowiły ponadto osoby, które ukończyły programy subsydiowane organizowane przez powiatowe urzędy pracy i tak:

- po robotach publicznych – 1 889 osób (2009 rok – 1 036 osób),
- po szkoleniach – 6 616 osób (2009 rok – 6 979 osób),
- po stażach – 9 751 osób (2009 rok – 5 712 osób),
- po pracach społecznie użytecznych – 3 848 (2009 rok – 4 555 osób).

Należy w tym miejscu zauważyć, iż nastąpił wzrost uczestnictwa osób bezrobotnych w programach subsydiowanych, mianowicie w zakresie robót publicznych i staży. W sytuacji spowolnienia gospodarczego i napływu liczby bezrobotnych, udział w tych programach dla wielu osób stanowi bez wątpienia ważną pomoc w utrzymaniu aktywności na rynku pracy.

W omawianym okresie 17 231 osób (tj. 18,8% wszystkich rejestracji) zgłosiło się do urzędów pracy po raz pierwszy. Porównując te informacje z danymi za rok 2009 można zauważyć spadek tego wskaźnika o 1,6 %.

W ciągu całego 2010 roku pracownicy powiatowych urzędów pracy wyłączyli z ewidencji bezrobotnych 90 048 osób i jest to o 11 759 osób więcej niż w roku ubiegłym. Głównym powodem wyrejestrowań były podjęcia pracy, które w omawianym okresie stanowiły 38,6%

odpływu (rok wcześniej 36,5%). W liczbach bezwzględnych wyłączenia z ewidencji z tytułu podjęcia pracy wyniosły 34 767 osób i na tle roku 2009 było to o 6 227 osób więcej.

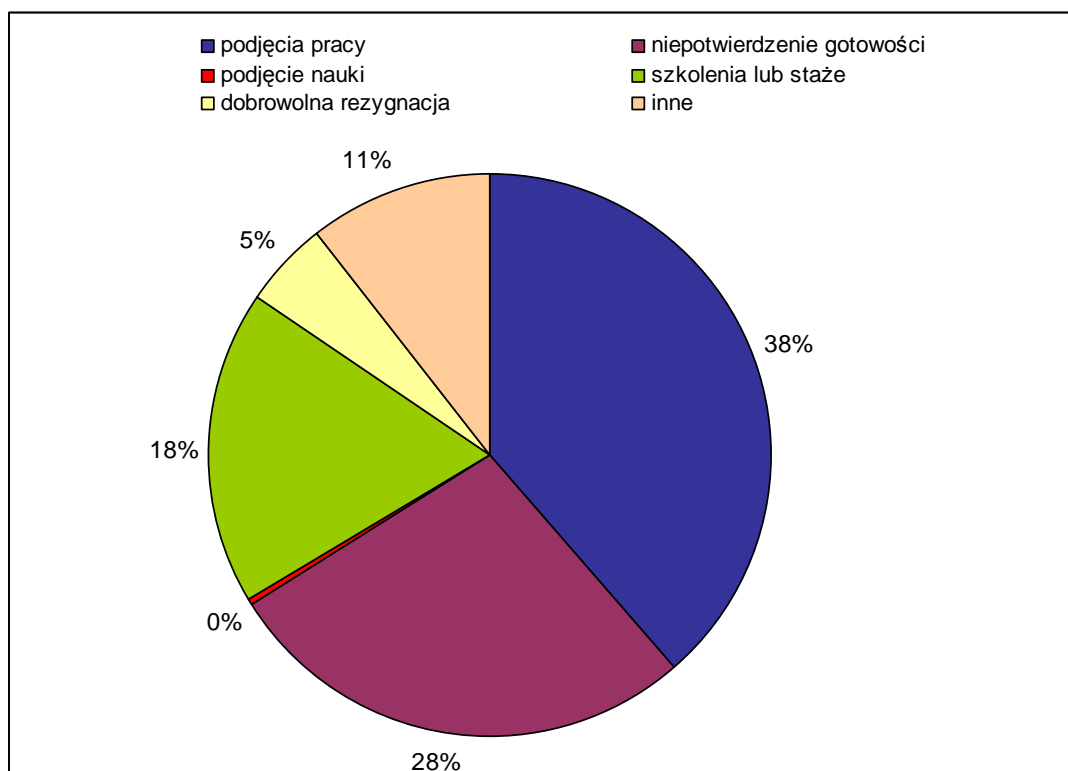
Pewien udział w ogólnej liczbie wyłączeń z ewidencji z tytułu podjęcia pracy miało zatrudnienie subsydiowane: 9 102 podjęć pracy (o 2 336 więcej niż w 2009 roku), z tego:

- prace interwencyjne: 492 (w 2009 r. 448);
- roboty publiczne: 4 504 (w 2009 r. 3 121);
- dotacje na podjęcie działalności gospodarczej: 2 151 (w 2009 r. 1 905);
- refundacje wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy: 1 907 (w 2009 r. 1 251).

Ponadto w omawianym okresie z ewidencji bezrobotnych wyłączono 16 316 osób, które skierowano na szkolenia lub staż absolwencki i było to więcej niż w roku 2009 o 2 987 osób.

Wykres nr 6.

Struktura przyczyn wyrejestrowań z ewidencji bezrobotnych w roku 2010

Tradycyjnie dość znaczną (choć w ostatnich latach malejącą) grupę wśród wyłączonych z ewidencji stanowiły osoby, które nie potwierdziły gotowości do podjęcia pracy. Liczba ich wyniosła 21 112 osób, co stanowiło 27,0% odpływu (w 2008 roku – 23 730 osoby, 29,3%). Oprócz tego 4 374 osoby dobrowolnie zrezygnowały ze statusu osoby bezrobotnej (2008 rok – 5 555).

Tabela nr 5.

Wielkość napływu i odpływu, podjęć pracy oraz wskaźnika płynności według powiatowych urzędów pracy w 2010 roku

<i>Powiaty</i>	<i>Napływ bezrobotnych</i>	<i>Odpływ bezrobotnych</i>	<i>Podjęcia pracy</i>	<i>Wskaźnik płynności rynku pracy w %</i>
OGÓŁEM	91 694	90 048	34 767	37,9
brzeski	12 011	11 743	4 965	41,3
głubczycki	4 556	4 376	1 576	34,6
k – kozielski	7 722	7 690	2 563	33,2
kluczborski	6 385	6 420	2 152	33,7
krapkowicki	5 170	5 204	1 530	29,6
namysłowski	4 746	4 833	2 334	49,2
nyski	17 986	17 695	7 783	43,3
oleski	4 163	4 102	1 680	40,4
opolski	9 326	9 007	3 308	35,5
Opole – miasto	8 526	8 181	3 127	36,7
prudnicki	5 538	5 309	1 461	26,4
strzelecki	5 565	5 488	2 288	41,1

Wskaźnik płynności rynku pracy (wyrażony w procentach stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym, do liczby nowo zarejestrowanych w tym okresie) za okres 2010 roku ukształtował się na poziomie 37,9% i jest to wzrost wobec 2009 roku (rok 2009: 31,8%, rok 2008: 39,1%, rok 2007 – 45,1%, rok 2006 – 47,6% , rok 2005 – 46,8%, rok 2004 – 51,0 %, rok 2003 – 50,8%). Warto zauważyć, że pod względem wysokości tego wskaźnika czołowe miejsca zajęły powiaty najbardziej dotknięte bezrobociem, czyli region namysłowski, nyski, brzeski. Warto również zwrócić uwagę na powiaty prudnicki i krapkowicki, w których zanotowano bardzo niskie wskaźniki płynności rynku pracy.

2.4. Struktura bezrobocia

2.4.1. Bezrobocie kobiet

W końcu grudnia 2010 roku wśród ogółu bezrobotnych większość stanowiły kobiety: 25 801 (o 1 566 więcej niż na koniec 2009), których udział w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w naszym regionie wyniósł 52,9% (o 1,5 punktu procentowego więcej niż odsetek w grudniu 2009 roku). Najwyższy odsetek bezrobotnych kobiet rejestrujemy w powiatach: krapkowickim (60%) oraz namysłowskim (57,5%) natomiast najniższy w powiecie nyskim (48,6%) oraz prudnickim (49,6 %).

Wśród nowo zarejestrowanych w trakcie roku, populacja bezrobotnych kobiet wyniosła 43 916, co stanowiło 47,9% ogółu. Natomiast z ewidencji wyłączono 42 350 bezrobotnych kobiet, tj. 47% wszystkich wyrejestrowań.

2.4.2. Bezrobocie na wsi

W dniu 31 grudnia 2010 roku w urzędach pracy Opolszczyzny było zarejestrowanych 21 721 (o 901 więcej niż na koniec 2009 r.) bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich. Stanowili oni 44,5% wszystkich bezrobotnych. Jest to zbliżona wartość do tej z końca grudnia 2009 roku (44,2%).

Na koniec roku 2010 najwięcej bezrobotnych mieszkańców wsi zarejestrowanych było w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nysie – 3 769 osób, natomiast największym udziałem mieszkańców wsi do ogółu charakteryzował się powiat opolski ziemski, gdzie wskaźnik ten wyniósł 80,2 %, a najmniejszym kędzierzyńsko – kozielski (28,4 %).

Tabela nr 6.

Bezrobocie na wsi wg powiatowych urzędów pracy – stan na dzień 31 grudnia 2010 roku

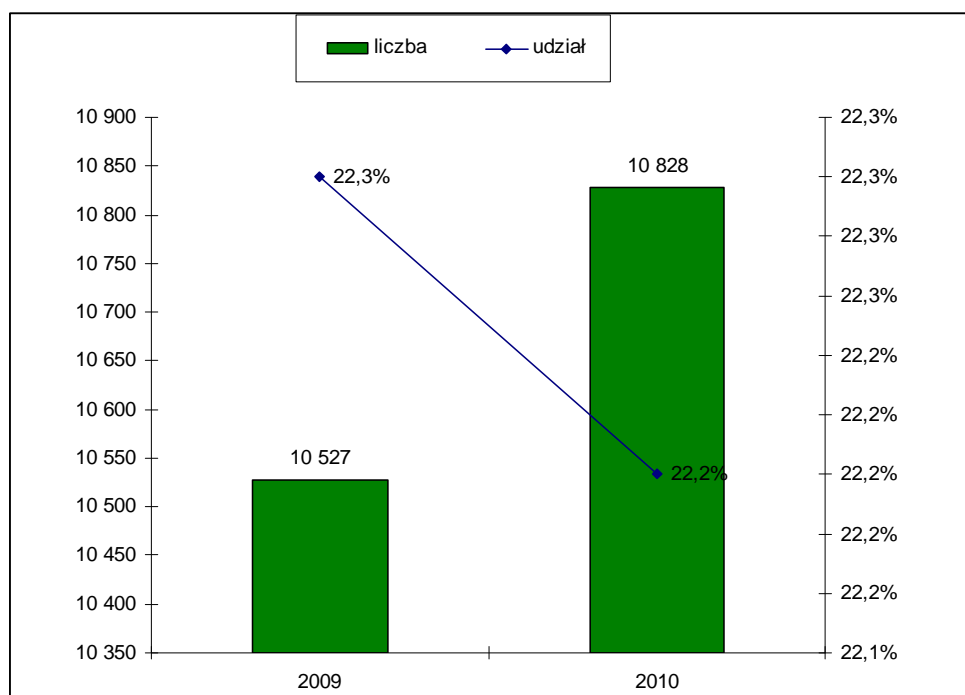
<i>Powiaty</i>	<i>Bezrobotni mieszkańcy wsi</i>	
	<i>w liczbach</i>	<i>w % do ogółu bezrobotnych</i>
OGÓŁEM	21 721	44,5
Brzeg	2 733	45
Głubczyce	1 546	51,1
Kędzierzyn-Koźle	1 258	27,9
Kluczbork	1 546	46,7
Krapkowice	1 102	40,4
Namysłów	1 759	66,1
Nysa	4 092	46,7
Olesno	1 241	58,3
Opole-powiat	3 912	79,1
Prudnik	1 291	37,3
Strzelce Opolskie	1 241	46,4
Opole-Miasto	0	0

2.4.3. Młodzież w wieku do 25 lat

Na koniec 2010 roku w urzędach pracy Opolszczyzny zarejestrowanych było 10 828 osób w wieku 18 – 24 lata (o 301 osób więcej niż w grudniu 2009). Stanowiły one 22,2% wszystkich zewidencjonowanych bezrobotnych.

Wykres nr 7.

Liczba i udział bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat w 2009 i 2010 roku

Jednocześnie na przełomie analizowanego roku osób bezrobotnych w wieku 18-24 lata zarejestrowano w sumie 29 480, z czego po raz pierwszy 10 456, czyli 35,5 % ogółu. Równolegle z ewidencji wykreślono 27 642 osoby z tej kategorii, w tym 8 821 osób z tytułu podjęcia pracy (tj. 31,9 % ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych w wieku do 25 lat).

2.4.4. Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy

W powiatowych urzędach pracy na terenie województwa opolskiego w okresie 2010 roku zarejestrowało się 2 526 osób, które zostały zwolnione z przyczyn dotyczących zakładów pracy. Stanowiły one 2,7% nowo zarejestrowanych (w roku 2009 zarejestrowano 2 614 osób, co stanowiło 2,9%).

Tabela nr 7.

Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy według powiatów

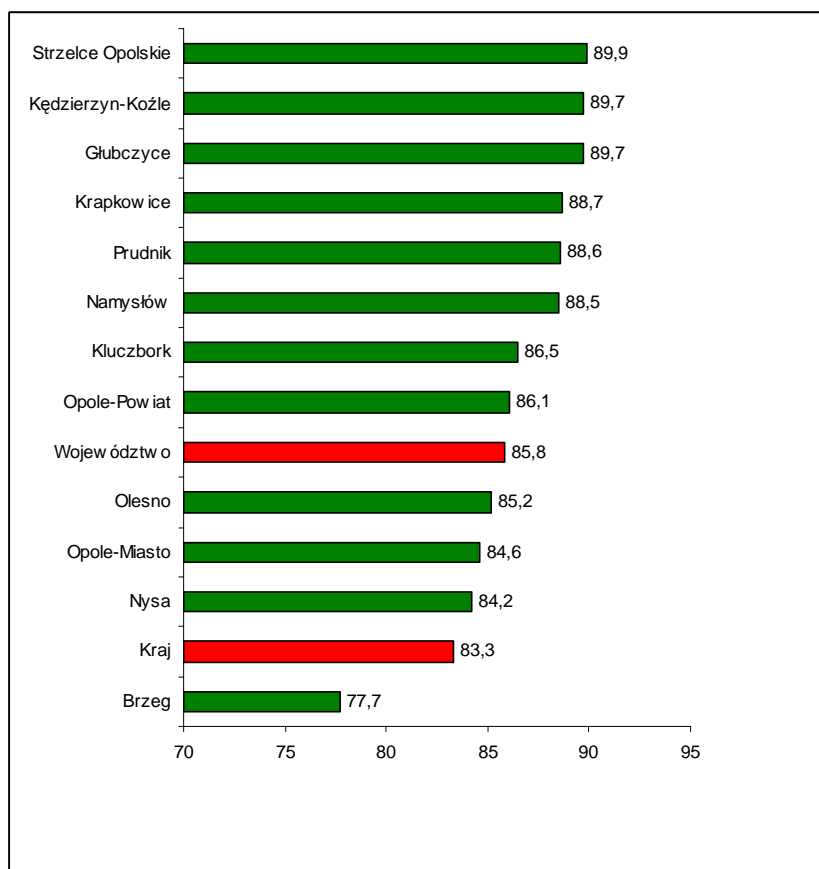
Lp.	Powiaty	<i>Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy</i>			
		<i>w okresie 2010 roku</i>		<i>stan na koniec okresu sprawozdawczego</i>	
		<i>ogółem</i>	<i>w % do ogółu rejestracji</i>	<i>ogółem</i>	<i>w % do ogółu bezrobotnych</i>
Województwo ogółem:		2 526	2,7	1 634	3,3
1	Brzeg	163	1,3	133	2,2
2	Głubczyce	123	2,7	54	1,8
3	Kędzierzyn - Koźle	218	2,8	155	3,4
4	Kluczbork	121	1,9	94	2,8
5	Krapkowice	169	3,3	112	4,1
6	Namysłów	207	4,4	114	4,3
7	Nysa	321	1,8	205	2,3
8	Olesno	63	1,5	34	1,6
9	Opole - powiat	489	5,2	319	6,4
10	Prudnik	224	4	154	4,4
11	Strzelce	97	1,7	69	2,6
12	Opole- miasto	331	3,9	191	4,3

2.4.5. Bezrobotni bez prawa do zasiłku

Na koniec grudnia 2010 roku 41 840 bezrobotnych nie posiadało prawa do zasiłku, co stanowi 85,8% ich ogółu. Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł o 3,5 punktu procentowego w stosunku do roku 2009.

Wykres nr 8.

Udział osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku wg powiatów – stan na 31.12.2010 r.

Jak wskazuje powyższy wykres, tylko w jednym urzędzie – w Brzegu – udział osób bez prawa do zasiłku jest niższy niż średnia krajowa (77,7 %).

2.4.6. Bezrobotni według wieku

W końcu IV kwartału 2010 roku najwięcej bezrobotnych znajdowało się w przedziale wiekowym 25-34 lata (26,8%). Równie duży odsetek stanowią poszukujący pracy w wieku 18-24 lata (22,2% ogółu). Łącznie te dwie warstwy stanowią blisko połowę wszystkich zarejestrowanych (49%). Najmniejszy procentowy udział w bezrobociu reprezentują bezrobotni w wieku 55 lat i więcej, tj. łącznie 10,7%.

Na koniec 2010 roku najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (13 071), a następnie 18-24 lata (10 828). Wyżej wymienione grupy stanowiły 49% ogółu wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych i jest to udział mniejszy jak

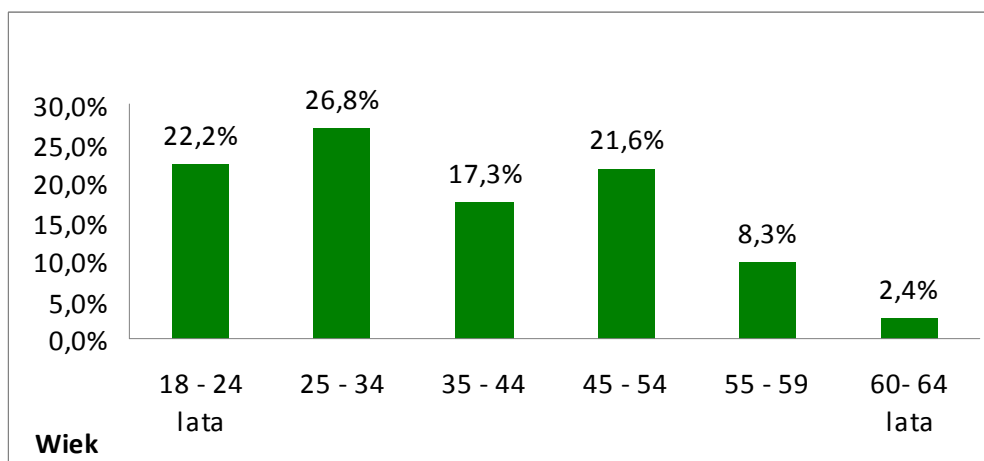
przed rokiem (spadek o 0,2 punktu procentowego). Najmniejszy procentowy udział w bezrobociu reprezentują bezrobotni w wieku 55 lat i więcej, tj. łącznie 10,7% (5 875 osób). Generalnie tendencja na tle roku 2009 była porównywalna i w poszczególnych kategoriach odnotowano zarówno spadek jak i wzrost:

- 18-24 lata (spadek o 0,1 punktu procentowego)
- 35-44 lata (spadek o 0,2 punktu procentowego)
- 60-64 lata (wzrost o 0,3 punktu procentowego)
- 25-34 lata (wzrost o 0,2 punktu procentowego)

Wśród starszych bezrobotnych (55-59 lat) udział pozostał na takim samym poziomie (8,3%),

Wykres nr 9.

Struktura bezrobotnych według wieku - stan na 31 grudnia 2010

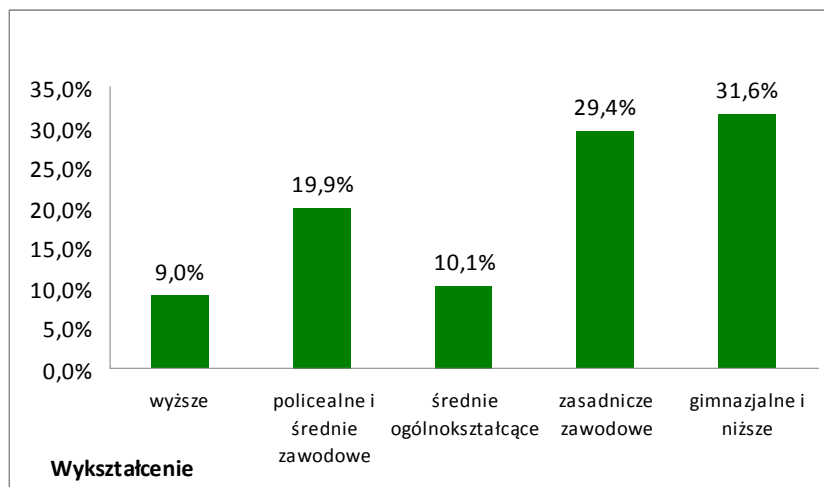

2.4.7. Bezrobotni według wykształcenia

Rok 2010 podtrzymał charakterystyczną od lat sytuację, w której bezrobotni z wykształceniem zasadniczym oraz gimnazjalnym i niższym mają największe trudności ze znalezieniem pracy na lokalnych rynkach. Na dzień 31 grudnia 2010 roku bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami było zarejestrowanych 29 738 osób, co stanowiło 61% ogółu zarejestrowanych (z tendencją spadkową w stosunku do lat wcześniejszych: rok 2009 – 62%, 2008 – 62,6%, 2007 – 64,6% oraz 2006 – 66,3 %). Charakteru stałej tendencji nabiera również wzrost odsetka osób z wykształceniem wyższym wśród bezrobotnych z 4,9% w 2005; 5,4% w roku 2006; 6,1% w 2007, 7,4 % w 2008; 7,9% w 2009 do 9% w 2010, co jednak należy widzieć w kontekście rosnących aspiracji edukacyjnych społeczeństwa.

Wykres nr 10.

Struktura bezrobotnych według wykształcenia - stan na 31 grudnia 2010

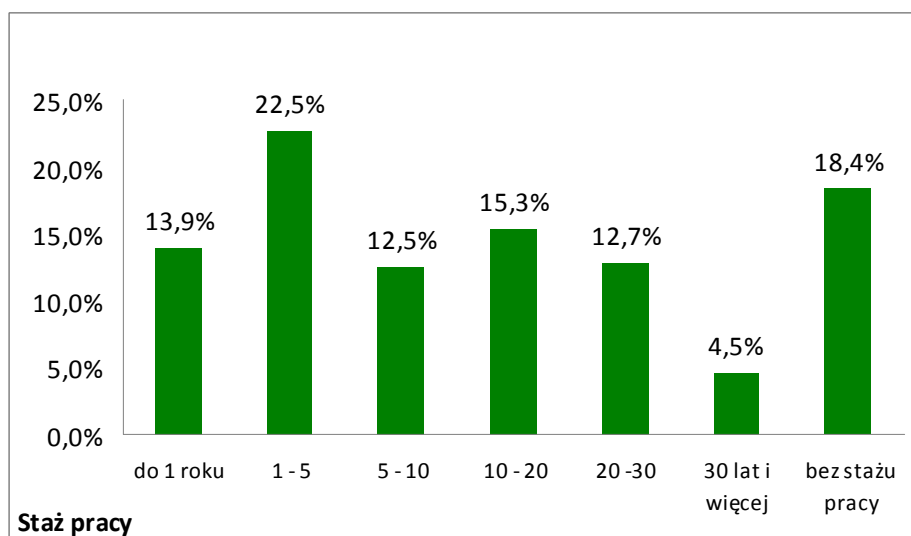

2.4.8. Bezrobotni według stażu pracy

Na koniec omawianego okresu w ewidencji powiatowych urzędów pracy najczęściej było zarejestrowanych osób legitymujących się stażem pracy 1 – 5 lat (11 025 osób) oraz bez stażu (8 969 osób). Obie te grupy stanowiły razem 40,9 %, a ich udział nie zmienił się zarówno w stosunku do 2009, jak i do 2008 roku. Ponadto dość znaczną grupę, która ukształtowała się na poziomie 7 482 osób, stanowili bezrobotni o stażu pracy od 10 do 20 lat, tj. 15,3 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Wykres nr 11.

Struktura bezrobotnych według stażu pracy - stan na 31 grudnia 2009

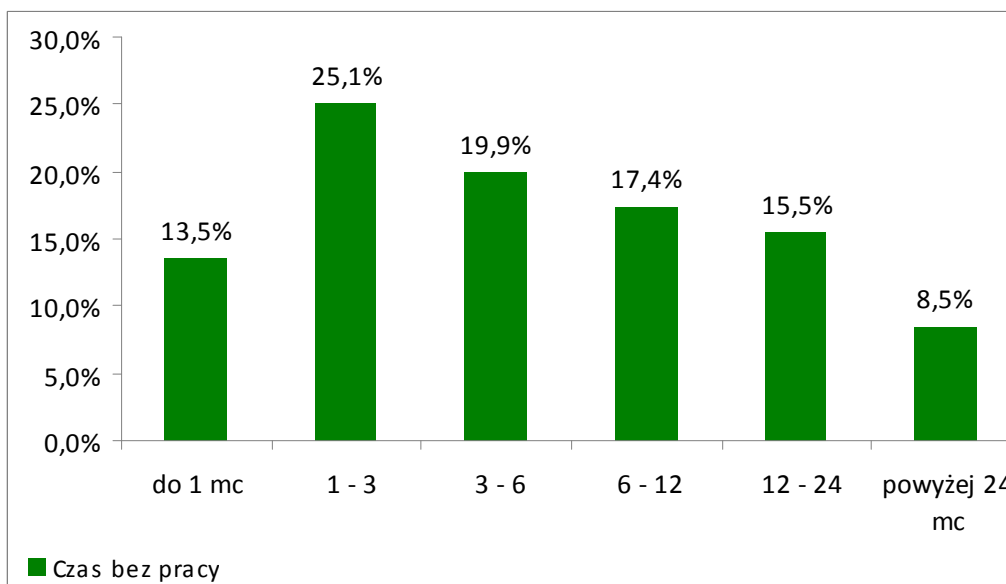

2.4.9. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę w miesiącach oraz długotrwale bezrobotni

Trudną sytuację powrotu do pracy posiadają osoby, które są zarejestrowane w urzędach pracy nieprzerwanie od 12 do 24 miesięcy i powyżej 24 miesięcy. Na koniec 2010 roku te dwie grupy stanowiły 24% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych i jest to więcej niż w roku 2009 o 3,8 punktu procentowego. Łącznie liczba ich wyniosła 11 704 (wzrost o 2 199 osób).

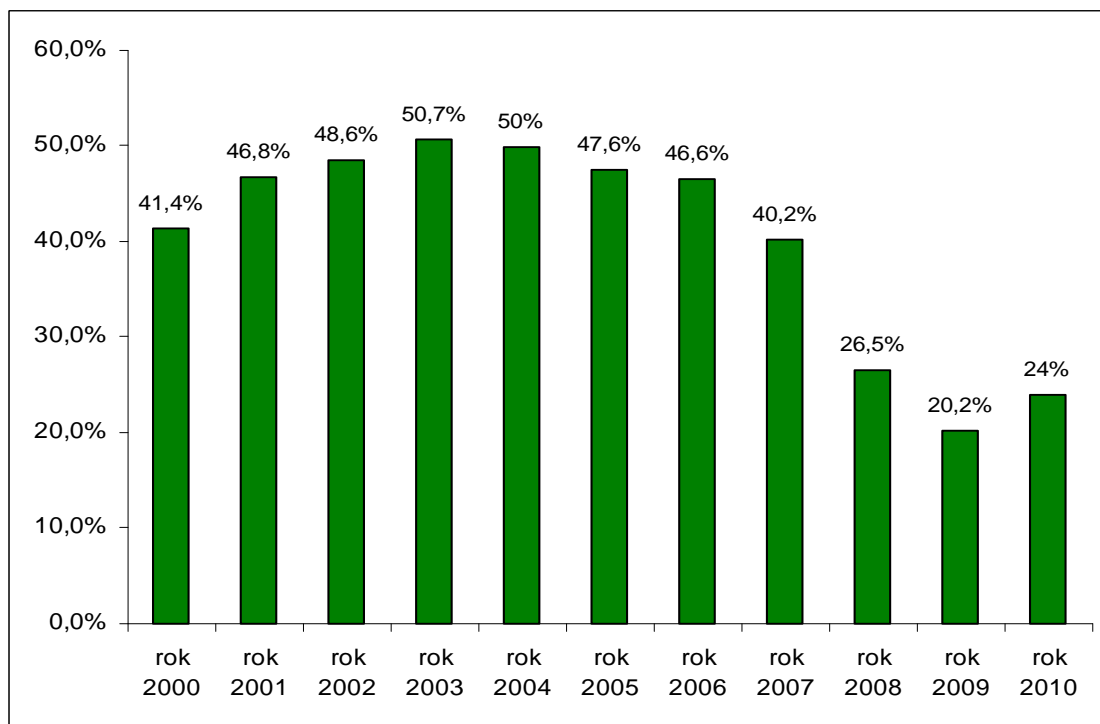
Wykres nr 12.

Struktura bezrobotnych według czasu oczekiwania na pracę - stan na 31 grudnia 2010

Wykres 13.

Udział osób bezrobotnych nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2000 – 2010

Wg zmian wprowadzonych z początkiem 2005 roku za osoby długotrwale bezrobotne należy uważać bezrobotnych, którzy w ciągu ostatnich 24 miesięcy przez okres minimum 12 miesięcy posiadali status osoby bezrobotnej. Na koniec 2009 roku w województwie opolskim takich osób było 21 608, co stanowiło 44,3% ogółu osób zewidencjonowanych w powiatowych urzędach pracy. W porównaniu do roku ubiegłego jest to wyraźny wzrost – o 7 punktów procentowych. Największy odsetek osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w regionie głubczyckim (50,8%), a najmniejszy w oleskim (38,4%).

Tabela nr 8.

Długotrwale bezrobotni wg powiatów – stan na dzień 31 grudnia 2010

<i>Powiaty</i>	<i>Długotrwale bezrobotni</i>	
	<i>w liczbach</i>	<i>w % do ogółu bezrobotnych</i>
OGÓLEM	21 608	44,3
Brzeg	2 752	45,3
Głubczyce	1 537	50,8
Kędzierzyn - Koźle	2 120	47
Kluczbork	1 482	44,8
Krapkowice	1 233	45,2
Namysłów	1 320	49,6
Nysa	3 662	41,7
Olesno	818	38,4
Opole - powiat	2 066	41,7
Prudnik	1 750	50,5
Strzelce Opolskie	1 121	41,9
Opole- miasto	1 747	39

2.4.10. Bezrobotni według zawodów i specjalności

Struktura bezrobotnych według zawodów od lat kształtuje się w podobny sposób.

Do czołówki należą osoby wykonujące prace w zawodach:

- sprzedawcy – 4 633 osoby, czyli 9,5% ogółu bezrobotnych (w 2009 roku 9% ogółu),
- robotnicy gospodarczy – 2 191 osób, tj. 4,5% ogółu (w 2009 roku 5,6% ogółu),
- ślusarze – 1 567 osób, tj. 3,2% ogółu (w 2009 roku 3,5% ogółu),
- murarze – 1 321 osób, tj. 2,7% ogółu (w 2009 roku 2,7% ogółu),
- technik ekonomista – 881 osób, tj. 1,8% ogółu (w 2009 roku 1,9% roku ogółu),
- krawcy – 811 osób, tj. 1,7% ogółu (w 2009 roku 1,7% ogółu).

Zasygnalizować należy wzrost udziału w bezrobociu zawodu „sprzedawca”, czołowego pod względem liczebności. Charakterystyczny jest również fakt, iż spośród ogółu osób bezrobotnych aż 7 289 (14,9%) nie posiada żadnego zawodu.

3. Oferty pracy

Pozyskiwanie ofert pracy od pracodawców, jak również dotowanie ze środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego zatrudnienia bezrobotnych w ramach aktywnych programów przeciwdziałania bezrobociu to najistotniejsze czynniki gwarantujące poprawę sytuacji na rynku pracy i jednocześnie wskaźniki sytuacji gospodarczej i stopnia jej rozwoju. Należy przy tym zaznaczyć, iż według doświadczeń małopolskich powiatowe urzędy pracy nie rejestrują wszystkich ofert pojawiających się na rynku (jedynie ok. 40-50%), więc dane tu zaprezentowane nie odzwierciedlają całości popytu na pracę w regionie⁶.

W ciągu całego 2010 roku do powiatowych urzędów pracy wpłynęły ogółem 38 632 oferty pracy i było to o 5 309 ofert więcej niż w 2009 roku. Zgłoszone propozycje pracy w większości dotyczyły prac subsydiowanych, które stanowiły 55,1% ogółu zgłoszonych (dla porównania w latach ubiegłych dominowały oferty niesubsydiowane: w 2009 udział ten wyniósł 52,8%, w roku 2008 62,9%, w roku 2007 51,2%). Z ogólnej liczby zgłoszonych ofert pracy 881 propozycji (2,3%) było adresowanych do osób niepełnosprawnych (wzrost w stosunku do roku 2009 o 0,5%) i 807 do osób zarejestrowanych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki (2,1%, wzrost o 0,8%). Jednocześnie warto zauważyć, iż 25,9% wszystkich ofert pracy było proponowanych w formie staży, a 11,9% jako prace społecznie użyteczne.

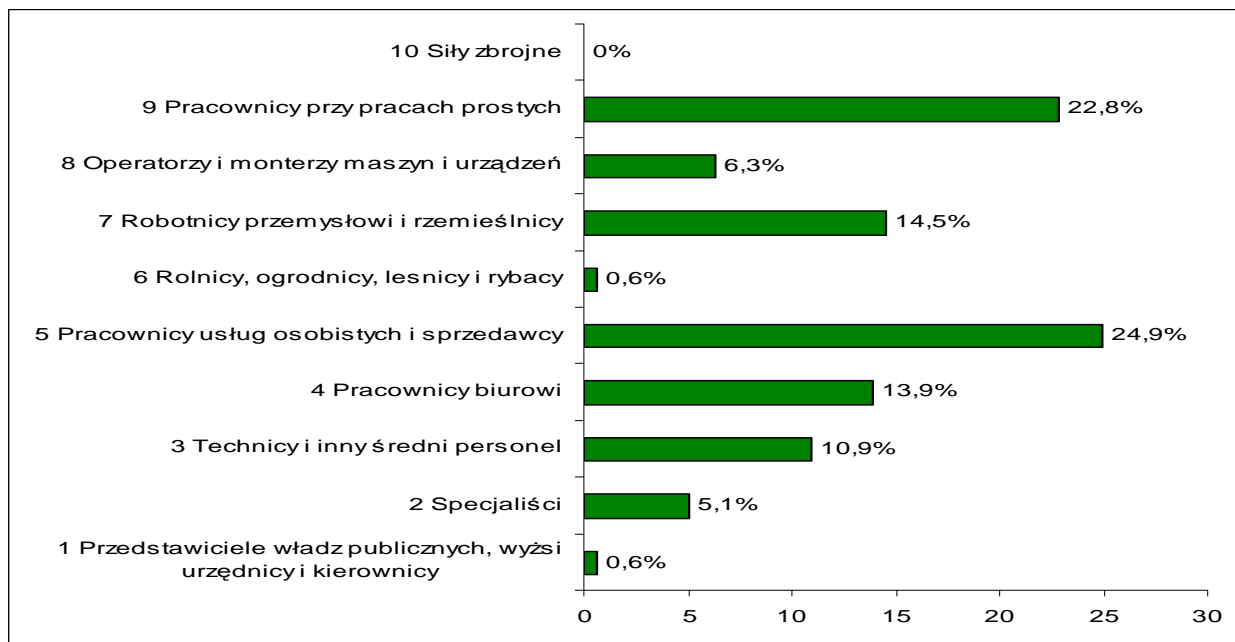
3.1. Oferty pracy wg zawodów

Wszystkie zgłoszone oferty pracy można zgrupować na poziomie grup wielkich, a ich struktura przedstawia się następująco:

⁶ *Monitoring ofert pracy w Małopolsce*, InterActive, Kraków 2006 (za: www.obserwatorium.malopolska.pl)

Wykres nr 14.

Struktura zgłaszanych ofert pracy w podziale na grupy wielkie klasyfikacji zawodów

Jak wynika z prezentowanych danych, najczęściej pracodawcy zgłaszali do powiatowych urzędów pracy zapotrzebowanie na zatrudnienie pracowników usług osobistych i sprzedawców (wzrost w porównaniu do 2009 roku o 11 punktów procentowych) oraz osób do wykonywania prac prostych (spadek w porównaniu do 2009 roku o 11,2 punkty procentowe). Grupa osób do wykonywania prac prostych przodowała w rankingu w roku 2009. Jednocześnie nastąpił nieznaczny spadek procentowej wielkości ofert pracy dla osób bezrobotnych o najwyższych kwalifikacjach, tj. specjalistów oraz techników i innego średniego personelu (odpowiednio 0,9 punktu procentowego oraz 0,1 punktu procentowego).

Analizując poszczególne zawody (w zgłoszonych do PUP ofertach) wysuwają się przodujące profesje, w których odnotowano najwyższą liczbę ofert pracy w ciągu 2010 roku (w kolejności malejącej):

Tabela nr 9.

Napływ ofert pracy wg zawodów w 2010 roku

Nazwa zawodu	Liczba zgłoszonych ofert pracy
Robotnik gospodarczy	3804
Sprzedawca	1087
Technik prac biurowych	1042
Robotnik budowlany	669
Technik administracji	393
Murarz	310

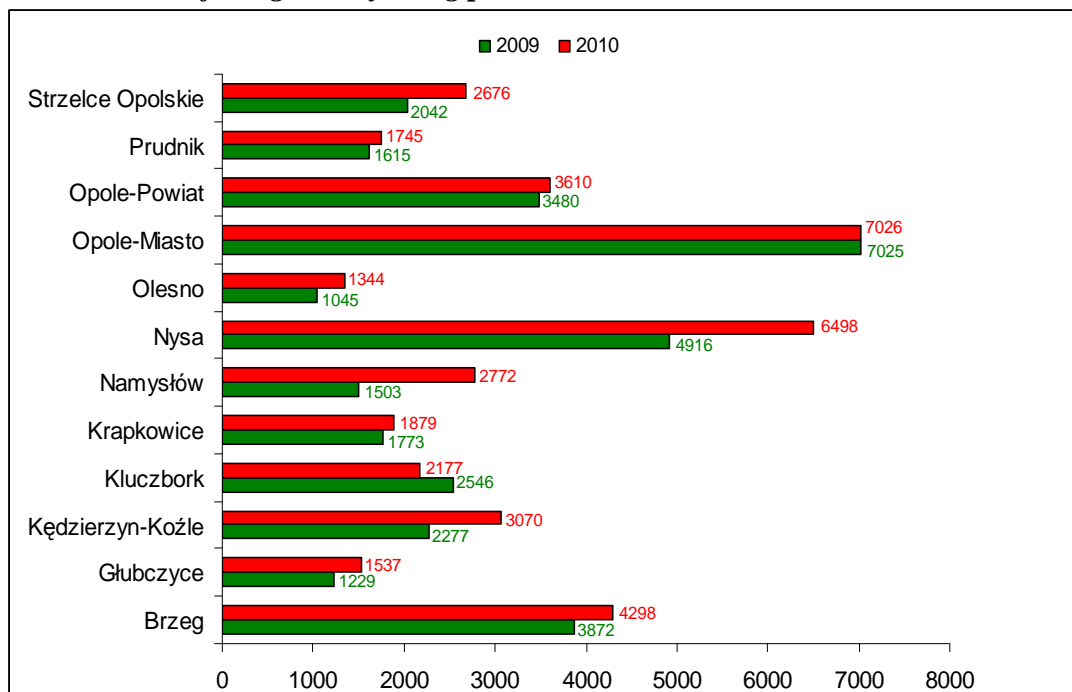
3.2. Oferty pracy wg powiatów

W ciągu 2010 roku najwięcej ofert pracy zgłosili pracodawcy mający swoje siedziby w powiatach: opolskim – grodzkim (7 026), nyskim (6 498) oraz brzeskim (4 298). Powiat nyski i brzeski charakteryzuje się jednocześnie wysoką stopą bezrobocia, natomiast miasto Opole regularnie notuje niską stopę bezrobocia.

Liczbę zgłoszonych propozycji pracy według powiatowych urzędów pracy w latach 2009 i 2010 prezentuje poniższy wykres.

Wykres nr 15.

Porównanie ilości ofert zgłoszonych wg powiatów latach 2009 – 2010

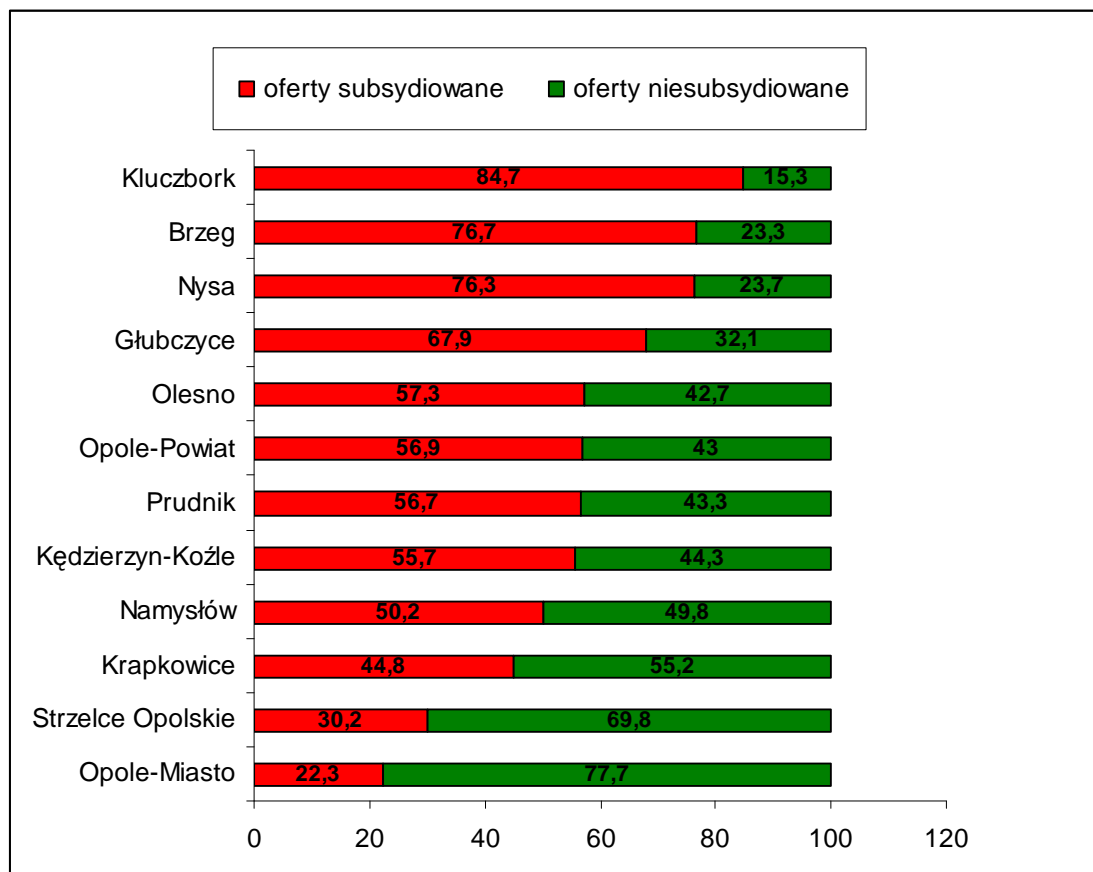

Powyższy wykres pokazuje, że w większości powiatów naszego regionu (poza powiatem kluczborskim) liczba ofert zgłoszonych w 2010 roku była wyższa niż w roku 2009. Proporcjonalnie najwyższy wzrost odnotowano w powiatach: namysłowskim (84,4%) oraz kędzierzyńsko-kozielskim (34,8%). Drugi biegun zajmuje powiat kluczborski, w którym odnotowano spadek liczby ofert pracy (o 14,5%).

Interesujących spostrzeżeń dostarcza analiza udziału ofert subsydiowanych w ogólnej ilości propozycji zatrudnienia zgłoszonych do urzędów pracy.

Wykres nr 16.

Udział ofert subsydiowanych w ogólnej liczbie ofert zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy wg powiatów w trakcie roku 2010

Zdecydowanie największy udział ofert subsydiowanych odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kluczborku: 84,7%. Drugim obszarem co do udziału ofert pracy o charakterze subsydiowanym jest powiat brzeski (76,7%). Świadczy to poniekąd o statycznym charakterze obu tych lokalnych rynków pracy, które w nikłym stopniu potrafią

generować nowe miejsca pracy bez wsparcia ze strony Funduszu Pracy i środków EFS. Wysokie udziały charakteryzowały również powiaty: nyski, głubczycki oraz oleski.

Ostateczny wniosek, jaki można wysnuć na podstawie analizy ofert pracy brzmi następująco: kondycja ekonomiczna regionów Opolszczyzny jest zróżnicowana. W najlepszej sytuacji jest powiat opolski grodzki, gdzie jest najniższa stopa bezrobocia, największa w województwie liczba zgłoszonych ofert pracy i niewielki udział ofert pracy subsydiowanej w stosunku do ogólnej liczby ofert pracy.

4. Poradnictwo zawodowe

Usługi poradnictwa zawodowego świadczone przez doradców zawodowych w urzędach pracy polegają na udzielaniu pomocy w wyborze lub zmianie zawodu, kierunków szkolenia i kształcenia zawodowego przy uwzględnieniu możliwości psychofizycznych, jak i sytuacji życiowej jednostki, a także potrzeb rynku pracy. Przy obecnej sytuacji na rynku pracy pomoc taka ma szczególne znaczenie, gdyż odpowiedni wybór drogi zawodowej determinuje przyszłe szanse zaistnienia na rynku pracy. W 2010 roku z usług poradnictwa zawodowego skorzystały ogółem 14 073 osoby (w roku 2009: 12 568 osób, w roku 2008: 11 599 osób, w roku 2007: 16 728, w 2006: 13 002 osoby), z czego 13 380 to osoby bezrobotne zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy. W strukturze bezrobotnych korzystających z tej formy można wyodrębnić:

- mieszkańców wsi – 5 902 osoby,
- młodzież do 25 lat – 4 644 osoby,
- bezrobotnych powyżej 50. roku życia – 2 248 osób,
- bezrobotnych zarejestrowani powyżej 12 miesięcy – 2 927 osób,
- niepełnosprawnych – 669 osób,
- cudzoziemców – 13 osób.

W ramach powyższych danych z grupowego poradnictwa skorzystało 2 525 osób (w roku 2009: 2 921, w roku 2008: 1 917, w roku 2007: 1 564, w 2006: 2 330 osób), w tym 2 333 bezrobotnych. Ponadto w całym 2010 roku doradcy zawodowi udzielili informacji zawodowej 3 314 osobom (w 2009 roku: 2 437, w 2008 roku: 2 434, w roku 2007: 3 369, w 2006: 3 519)

w ramach spotkań indywidualnych oraz 3 449 osobom (w 2009 roku: 3 302, w 2008 roku: 3 360, w roku 2007: 3 326, w 2006: 3 576) w formie spotkań grupowych.

Dodatkowo doradcy zawodowi zatrudnieni zarówno w powiatowych urzędach pracy jak i wojewódzkim urzędzie pracy objęli 331 osób badaniami testowymi w celu określenia preferencji zawodowych.

5. Szkolenia

W skali województwa w 2010 roku 6 807 osób bezrobotnych zostało skierowanych na szkolenia organizowane przez powiatowe urzędy pracy (w 2009 roku 6 433 osoby).

Blisko 37,6% (2 333) osób z grona bezrobotnych, którzy ukończyli szkolenia (6 206), podjęło pracę w trakcie trwania kursu lub po jego ukończeniu, co świadczy o wysokim poziomie efektywności szkoleń. W perspektywie przyszłych lat niniejszy wskaźnik świadczyć może o konieczności coraz większego przywiązywania uwagi do właśnie tej aktywnej formy aktualizacji kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych. Prognozuje się, iż znaczenie szkoleń w przyszłych latach może jeszcze się zwiększyć.

Do najczęściej wybieranych w 2010 roku przez bezrobotnych i osoby poszukujące pracy obszarów szkoleń zaliczyć należy:

- usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy) – 375 osób,
- zarządzanie i administrowanie – 352 osoby,
- rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna – 340 osób,
- architektura i budownictwo – 330 osób,
- rozwój osobowościowy i kariery zawodowej – 254 osoby,
- sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami – 221 osób,
- inne obszary szkoleń – 3 086 osób.

Podane powyżej liczby określają wielkość grupy osób bezrobotnych i poszukujących pracy, które ukończyły szkolenia.

6. Staż i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy

W analizowanym okresie 9 568 osób (w 2009 roku: 7 024 osób) rozpoczęło program staży, z czego 9 768 osób ukończyło go. Efektywność zatrudnieniowa tej formy aktywizacji zawodowej w 2010 roku osiągnęła wskaźnik 39,7%. Jednocześnie na przygotowanie zawodowe skierowane zostały 23 osoby, natomiast 7 go ukończyło.

Do najczęściej wybieranych obszarów zawodowych, w ramach których osoby bezrobotne odbywały staże zaliczyć można:

- prace sekretarskie i biurowe – 2 360 osób,
- sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami – 608 osób,
- rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna – 330 osób,
- usługi gastronomiczne – 245 osób,
- inne obszary zawodowe – 4 030 osób.

Największą efektywnością zatrudnieniową (w kategorii, w której ukończyło program co najmniej 50 osób) cechowały się staże z zakresu: zarządzanie i administrowanie (71,3%), opieka społeczna (52,4%), architektura i budownictwo (49,3%), sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami (47,0%).

7. Kluby pracy

Klub pracy jest programem, którego głównym celem jest zwiększenie aktywności i skuteczności bezrobotnych w samodzielnym poszukiwaniu pracy. Cel ten jest osiągany przez równoczesną intensywną pracę lidera klubu i uczestnika programu. Klub pracy oferuje bezrobotnym i poszukującym pracy naukę praktycznych umiejętności, niezbędnych przy poszukiwaniu zatrudnienia lub wręcz uruchomienia procesu aktywizacji zawodowej. Zajęcia w klubie prowadzi lider klubu w oparciu o treści zawarte w specjalnie do tego opracowanych podręcznikach.

Realizując program klubu pracy lider pełni jednocześnie kilka ról:

- animatora i inspiratora – kreującego odpowiednią atmosferę w klubie, posiadającego wizję pomyślnej przyszłości dla każdego uczestnika klubu,
- doradcy – reagującego na ludzkie uczucia, oferującego wzmocnienie, wzbudzającego zaufanie,
- nauczyciela – przekazującego wiedzę i umiejętności.

Urzędy pracy Opolszczyzny w 2010 roku objęły zajęciami aktywizującymi w ramach 24 klubów pracy 2 558 osób, a usługami szkoleniowymi 818 osób.

8. Wydatki Funduszu Pracy

Wydatki Funduszu Pracy w 2010 roku wyniosły ogółem 253 657,1 tys. złotych i wzrosły w porównaniu z rokiem 2009 o 50 139,1 tys. złotych. Warto tu zauważyć, iż po kilku latach spadku wielkości środków przeznaczanych na zasiłki dla bezrobotnych, rok 2009 oraz 2010 przyniosły wzrosty (o 24 019,4 tys. zł w roku 2009 i o 5 130,0 tys. zł w roku 2010), co jest spowodowane wzrostem liczby osób rejestrujących się po utracie zatrudnienia i posiadających prawo do zasiłku.

Rok 2010 przyniósł również znaczące zwiększenie kwoty wydatkowanej na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu: 167 647,8 tys. złotych było kwotą wyższą o 43 752,7 tys. złotych w porównaniu z rokiem 2009. Tym samym utrzymana została rozpoczęta w 2007 roku tendencja do przewagi wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wobec wydatków na formy pasywne. Zauważenia również wymaga znaczny wzrost wydatków na staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej czy tworzenie stanowisk pracy – a więc te formy, gdzie osoby bezrobotne zyskują bezpośredni kontakt z zatrudnieniem.

Tabela nr 10.

Wydatki Funduszu Pracy w latach 2009 - 2010

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2009 rok</i>	<i>2010 rok</i>	<i>Przyrost lub spadek w 2010 roku w stosunku do roku 2009</i>
Wydatki ogółem w tys. zł*	203 518,0	253 657,1	50 139,1
w tym:			
Zasiłki dla bezrobotnych*	68 899,4	74 029,4	5 130,0
Aktywne formy/ Programy przeciwdziałania bezrobociu** ogółem	123 895,1	167 647,8	43 752,7

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2009 rok</i>	<i>2010 rok</i>	<i>Przyrost lub spadek w 2010 roku w stosunku do roku 2009</i>
w tym m.in.**:			
– szkolenia	12 306,3	10 242,8	- 2 063,5
– prace interwencyjne	2 112,4	2 433,0	320,6
– dotacje na podjęcie działalności gospodarczej	32 198,3	39 025,9	6 827,6
– prace społecznie użyteczne	1 553,5	1 657,1	103,6
– roboty publiczne	16 369,1	21 796,4	5 427,3
– wyposażenie i doposażenie stanowisk pracy	18 775,1	28 733,6	9 958,5
– stypendia stażowe	34 797,1	54 348,3	19 551,2

*Źródło: MPiPS-02

** Źródło: Na podstawie informacji przekazanych przez powiatowe urzędy pracy do WUP Opole

II. DZIAŁANIA WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY NA RZECZ ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM

1. Działania Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu

Zgodnie z zapisami Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2008 r., nr 69, poz. 415 ze zm.) Wojewódzki Urząd Pracy realizuje zadania samorządu województwa m.in. w zakresie określania i koordynowania regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy poprzez m.in. przygotowanie i realizację regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia; programowanie i wykonywanie zadań realizowanych przy współfinansowaniu Europejskiego Funduszu Społecznego, opracowywanie analiz rynku pracy i badanie popytu na pracę, świadczenie usług EURES, organizowanie i koordynowanie usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, a także ich rozwijanie na terenie województwa.

Wśród najważniejszych działań na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia, podejmowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu w 2010 roku wymienić należy:

- realizację, wspólnie z partnerami rynku pracy, Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia;
- programy realizowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w oparciu o założenia Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe.

Realizowane i podejmowane przedsięwzięcia przedstawione są poniżej.

1.1. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2010 rok

RPD na 2010 rok miał swoje umocowanie prawne w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Analiza sytuacji na rynku pracy województwa, możliwości podmiotów współtworzących RPD oraz dostępności źródeł finansowania, pozwoliła wyodrębnić 5 wytycznych, definiujących obszary związane z rynkiem pracy i zatrudnieniem w regionie, gdzie intensyfikacja działań na rzecz poprawy sytuacji była najbardziej celowa:

- 1) Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia, w tym z grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz rejestrujących się po utracie zatrudnienia;
- 2) Promocja i wspieranie przedsiębiorczości;
- 3) Wspieranie partnerstwa i współpracy na rynku pracy oraz podnoszenie jakości usług rynku pracy;
- 4) Edukacja ustawiczna;
- 5) Poprawa informacji o rynku pracy.

Podstawą opracowania dokumentu były zadania, określone przez partnerów współuczestniczących w realizacji RPD na 2010 r., tj. wojewódzki i powiatowe urzędy pracy, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Politechnice Opolskiej, Komenda Wojewódzka Ochotniczych Hufców Pracy, Wojewódzki Ośrodek Metodyczny, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych, Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Informatycznego i Politechnicznego, Państwowy Instytut Naukowy

Instytut Śląski. W styczniu 2011 roku przedłożyły one sprawozdania ze stopnia realizacji zadeklarowanych zadań, co pozwoliło określić skalę zaangażowanych środków i liczbę odbiorców wsparcia oraz efekty osiągnięte w ramach każdej z wytycznych.

Bez wątplenia największa intensyfikacja działań nastąpiła w obszarze bezrobocia. Tutaj poniesiono największe nakłady (ponad 120 mln zł) i tutaj zaktywizowano najwięcej osób (ponad 18 tys. w ramach działań urzędów pracy i 11 tys. w ramach działań OHP i ROPS). Uzyskano również wysoką efektywność, zwłaszcza w przypadku niektórych form wsparcia (np. prac interwencyjnych, szkoleń i staży). Taki wynik nie przełożył się jednak na spadek wielkości bezrobocia – jego wielkość wzrosła, co świadczy o pewnej trwałości skutków spowolnienia gospodarczego. Jednak pewne symptomy – mniejsza dynamika wzrostu bezrobocia wobec 2009 roku, poprawa wskaźników makroekonomicznych czy prognozy dotyczące poprawy koniunktury – pozwalają mieć nadzieję, że RPD na 2011 rok będzie ważnym elementem poprawy sytuacji na rynku pracy.

Swoje bezpośrednie przełożenie na poprawę sytuacji na rynku pracy województwa miała również realizacja zadania związanego z promocją przedsiębiorczości. Środki wydatkowane w ramach RPD 2010 wyniosły ok. 80 mln zł, z czego największa pula została skierowana na przyznawanie środków finansowych osobom bezrobotnym na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej oraz stymulowanie powstawania nowych miejsc pracy. Dzięki tej pomocy nadal rozwijać się mogła regionalna przedsiębiorczość, notująca w 2010 roku wzrost liczby zarejestrowanych firm w systemie REGON. Ważnym elementem tego zadania była promocja postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży, prowadzona przede wszystkim przez OHP i Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości Politechniki Opolskiej.

Za działaniami ukierunkowanymi w sposób bezpośredni na sytuację na rynku pracy szły zadania związane ze zwiększeniem partnerstwa na rynku pracy oraz jakości usług. Nie sposób przecenić ich znaczenia: trudno bowiem mówić o skutecznym działaniu na rynku pracy bez nadinstytucjonalnej współpracy, do której każdy partner wnosi swoje doświadczenia, wiedzę, potencjał i inny sposób widzenia problematyki tego rynku. Partnerstwo jest jedną z horyzontalnych zasad UE. Warto podkreślić, że w RPD na 2010 rok po raz pierwszy pojawiły się dwa partnerstwa ponadnarodowe: oprócz obecnego w roku 2009 EURES T-Beskydy również współpraca ROPS z instytucjami z Czech.

W czasach, gdy głośno mówi się o znaczeniu „uczenia się przez całe życie” i o zanikaniu tradycyjnego przywiązania do jednego zawodu i jednego zakładu pracy, dużego znaczenia nabiera organizacja systemu kształcenia ustawicznego. Działania w ramach RPD 2010 koncentrowały się głównie na organizacji szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego dla różnych grup społecznych i zawodowych. Wśród tych grup wyróżniały się szkolenia dla osób pracujących i kadr oświatowych, realizowane w ramach Priorytetu VIII i IX PO KL. Łącznie szacuje się, że na realizację tej wytycznej wydatkowano ponad 37 mln. zł.

W trakcie realizacji RPD na 2010 rok mocny nacisk położony został na poprawę informacji o regionalnym rynku pracy. Na szeroką skalę prowadzono działalność badawczą związaną z rynkiem pracy, głównie dzięki zadaniom realizowanym przez WUP i Instytut Naukowy Instytut Śląski oraz możliwościom finansowania tych zadań z różnych źródeł (EFS, Fundusz Pracy, budżet państwa). Warto jednak zauważyć, iż liczba podmiotów prowadzących w sposób systematyczny obserwację sytuacji społeczno-gospodarczej Opolszczyzny w roku 2010 wydłużyła się. Dzięki wsparciu z EFS powstały obserwatoria w ramach Urzędu Marszałkowskiego oraz ROPS. Wyniki tych wszystkich badań i obserwacji mogą być nieocenione przy tworzeniu tła dla strategii związanej ze wzrostem zatrudnienia, wskazywaniu zjawisk, o których nie wolno zapomnieć przy określaniu priorytetów regionalnych na najbliższe lata. Znaczenie badań polega przede wszystkim na możliwości ich wykorzystania w praktyce rynku pracy: by jednak było to możliwe, wyniki badawcze muszą zostać szeroko udostępnione wraz ze wskazaniem kierunków ich wykorzystania.

1.2. Działania wdrażające Europejski Fundusz Społeczny

Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu w roku 2010 przede wszystkim wypełniał swoją rolę Instytucji Wdrażającej II-go stopnia w zakresie wdrażania priorytetów VI-IX Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Główne zadania to:

1. Dokonanie weryfikacji formalnej wniosków PO KL/ Informacje o wynikach oceny formalnej/ zarejestrowanie wniosku w KSI i nadanie niepowtarzalnego numeru identyfikacyjnego:

- W 2010 r. w ramach Priorytetów VI-IX PO KL dokonano oceny formalnej 1 024 wniosków o dofinansowanie realizacji projektów systemowych i konkursowych,
- prowadzono rejestrację wniosków w Krajowym Systemie Informatycznym.

2. Zorganizowanie posiedzenia Komisji Oceny Projektów, zmiana statusu wniosków, nadanie wnioskowi statusu zatwierdzony/ odrzucony :

W 2010r. ogłoszono łącznie 19 konkursów na realizację projektów w ramach Priorytetów VI-X PO KL. Zorganizowano 27 posiedzeń KOP oraz 23 posiedzenia będące efektem pozytywnego rozpatrzenia protestów wnoszonych przez wnioskodawców.

3. Sporządzenie, podpisanie umów o dofinansowanie realizacji projektu, wprowadzenie danych z podpisanej umowy do KSI , wprowadzenie aneksów (do KSI) :

Łącznie podpisano 337 umów/uchwał/aneksów na łączną kwotę 177 423 078,55 PLN, w tym;

- uchwały o dofinansowanie realizacji projektów systemowych: 9 uchwał na kwotę 14 663 447,46 PLN;
- umowy ramowe przyjmujące do realizacji projekty systemowe: 6 umów na łączną kwotę 506 666,28 PLN;
- umowy o dofinansowanie realizacji projektów konkursowych: 311 umów na kwotę 105 119 117,81 PLN;
- liczba podpisanych aneksów: 61.

4. Opracowywanie Rocznych Planów Działań i instrukcji wykonawczych:

Współpraca z IP przy opracowywaniu założeń do Rocznych Planów Działań w ramach Priorytetów VI-IX oraz przy opracowaniu ramowego harmonogramu ogłaszanych konkursów/naborów projektów systemowych ramach ww. priorytetów, w tym współpraca z beneficjentami systemowymi.

Przygotowano Instrukcje Wykonawcze wersja 10 z dnia 30.04.2010 roku, zatwierdzone w dniu 07 maja 2010 r., Uchwałą nr 4914/2010 Zarządu Województwa Opolskiego w sprawie zmiany uchwały nr 1153/2007 z dnia 20 listopada 2007 r. w sprawie przyjęcia „Instrukcji Wykonawczych Instytucji Wdrażającej (Instytucji Pośredniczącej II stopnia) w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie opolskim.

1.3. Sklep z Pracą „OFERTA”

W 2010 roku do Sklepu z Pracą „Oferta” w Opolu wpłynęło 2 456 propozycji pracy na ogólną liczbę 7 471 stanowisk. W 2010 roku nastąpił wzrost liczby ofert pracy o 92 i wzrost liczby miejsc pracy o 1 158 w porównaniu do 2009 roku.

Najwięcej zgłoszeń – 804 oferty na 2 986 miejsc pracy – wpłynęło w 2010 roku od pracodawców, którzy nie określają poziomu wykształcenia. Nie oznacza to jednak, że są to oferty skierowane do osób nie posiadających żadnych kwalifikacji. W propozycjach pracy na wskazanych stanowiskach najczęściej precyzyjnie podane są inne wymagania odnośnie uprawnień umiejętności i doświadczenia zawodowego (np. uprawnienia spawalnicze, licencja pracownika ochrony, uprawnienia do prowadzenie pojazdów samochodowych, uprawnienia do obsługi wózków widłowych, koparek, ładowarek itd.).

Duże szanse znalezienia zatrudnienia miały również osoby z wykształceniem średnim – 909 ofert na 2 942 miejsca pracy, w tym 60 stanowisk dla pracowników z wykształceniem średnim zawodowym (technicznym, ekonomicznym, plastycznym lub innym).

Dla fachowców z wykształceniem zawodowym sklep przyjął 459 ofert na 1 406 miejsc pracy. Świadczy to o tym, że przedsiębiorstwa zainteresowane są zatrudnianiem pracowników wykwalifikowanych.

Najmniej propozycji zatrudnienia zgłoszono dla pracowników z wykształceniem wyższym – 294 oferty na 498 miejsc pracy, w tym 46 stanowisk dla osób z wykształceniem wyższym technicznym.

Analizując oferty pod kątem wykształcenia i kategorii branżowych, należy stwierdzić, że w omawianym okresie najwięcej propozycji otrzymali pracownicy z wykształceniem:

- wyższym: pracownicy oświaty - 178 miejsc pracy, pracownicy biurowi - 129 miejsc pracy oraz pracownicy na stanowiskach technicznych (np. kierownicy budów, majstrowie, projektanci, konstruktorzy i inni) - 60 miejsc pracy;
- średnim: handlowcy - 644 miejsca pracy, agenci ubezpieczeniowi i doradcy finansowi - 647 miejsc pracy oraz pracownicy biurowi - 217 miejsc pracy;
- zasadniczym zawodowym: pracownicy budowlani - 218 miejsc pracy, pracownicy obróbki metali - 178 miejsc pracy i handlowcy - 165 miejsc pracy;
- nie określonym przez pracodawców: niewykwalifikowani - 852 miejsca pracy, pracownicy handlu - 343 miejsca pracy i pracownicy gastronomii - 257 miejsc pracy.

W okresie sprawozdawczym za pośrednictwem Sklepu z Pracą „Oferta” najczęściej poszukiwano pracowników w następujących branżach:

- PRACOWNICY BIUROWI – wpłynęły 323 oferty na 385 miejsc pracy,
- TECHNIKA (inżynierowie, technicy i inni z wykształceniem wyższym i średnim technicznym) – 99 ofert na 161 miejsc pracy,
- OŚWIATA – 63 oferty na 234 miejsca pracy,
- SŁUŻBA ZDROWIA – 14 ofert na 29 miejsc pracy,
- INFORMATYKA – 43 oferty na 51 miejsc pracy,
- MARKETING – 59 ofert na 474 miejsca pracy,
- UBEZPIECZENIA – 178 ofert na 734 miejsca pracy,
- PRACOWNICY HANDLU (najwięcej propozycji) – 470 ofert na 1 168 miejsc pracy,
- PRACOWNICY GASTRONOMII (kelnerzy, barmani, kucharze, pomoce kuchenne) – 241 ofert na 516 miejsc pracy,
- TRANSPORT – 165 ofert na 340 miejsc pracy,

- RZEMIOSŁO (fryzjerzy, piekarze, cukiernicy, krawcy, szwacze, szklarze i inni) – 181 ofert na 313 miejsc pracy,
- PRACOWNICY FIZYCZNI BUDOWLANI (murarze, tynkarze, zbrojarze, i inni) – 145 ofert na 436 miejsc pracy,
- PRACOWNICY OBRÓBKI METALI (ślusarze, spawacze, tokarze, kowale i inni) – 59 ofert na 227 miejsc pracy.
- INNE BRANŻE (pracownicy ochrony, magazynowi, obsługa hotelowa i inni) – 144 ofert na 475 miejsc pracy,
- PRACOWNICY NIEWYKWALIFIKOWANI – wpłynęło 157 ofert na 1 199 miejsc pracy.

Dużym zainteresowaniem cieszy się praca w niepełnym wymiarze czasu, zwłaszcza w godzinach popołudniowych. W 2010 r. wpłynęło 176 ofert na 383 miejsca pracy.

Dla rencistów i emerytów zaoferowało pracę 104 pracodawców proponując 706 miejsc pracy, w tym dla osób z orzeczeniem stopnia niepełnosprawności zgłoszono 53 oferty na 228 stanowisk.

Prace dorywcze, sezonowe, studenci i uczniowie: pozyskano ogółem 188 ofert na 1 336 miejsc pracy. Oferty te cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród osób uczących się, a dotyczyły one najczęściej zatrudnienia w dużych obiektach handlowych (sprzedaż, promocja, kasy, wykładanie towaru) i gastronomii.

W ramach współpracy z innymi sklepami z pracą działającymi na terenie województwa opolskiego, Sklep w Opolu w okresie od 01.01.2010 r. do 31.12.2010 roku przesłał do sklepów i powiatowych urzędów pracy w Nysie, Głuchołazach, Brzegu, Grodkowie, Krapkowicach, GCI w Kluczborku i do innych placówek prowadzących pośrednictwo pracy (zależnie od miejsca wykonywania pracy zaznaczanego przez pracodawców w formularzach zgłoszeniowych) 1 702 oferty.

W 2010 roku Sklep z Pracą otrzymał ogółem 235 ofert z propozycjami pracy poza granicami kraju, w tym 172 oferty w ramach sieci EURES przekazał sklepowi Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu. Najwięcej ofert pracy zaoferowali pracodawcy w następujących krajach:

- Niemcy – 52 oferty,
- Holandia – 40 ofert,
- Wielka Brytania – 37 ofert,
- Francja – 16 ofert,
- Norwegia – 16 ofert,
- Republika Czeska – 15 ofert,
- Cypr – 14 ofert.

Szczególne zainteresowanie przedsiębiorcy zagraniczni okazali zatrudnieniem w swoich firmach fachowców z branży:

- rzemiosło (rzeźnicy, piekarze, krawcy, fryzjerzy) – 60 ofert,
- gastronomia/hotelarstwo/handel – 59 ofert,
- medycyna – 21 ofert,
- rolnictwo/ogrodnictwo/hodowla – 21 ofert,
- pracownicy nadzoru technicznego, projektanci itp. – 20 ofert.

2. Instytucjonalna obsługa klientów Wojewódzkiego Urzędu Pracy

W 2010 roku, w ramach realizacji umowy zawartej pomiędzy rządem polskim i niemieckim w sprawie zatrudniania polskich studentów w Niemczech w okresie wakacji, przeprowadzono kolejny nabór studentów zainteresowanych podjęciem pracy. Zadania w zakresie w/w pośrednictwa ze strony polskiej wykonywał Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu jako koordynujący rekrutację na terenie całego kraju. Oferta wpłynęła do WUP bezpośrednio od partnera niemieckiego, tj. z Federalnego Urzędu Pracy (ZAV) w Bonn i skierowana była zarówno dla studentów studiów dziennych, jak i uczniów szkół ponadgimnazjalnych o profilach zawodowych i technicznych, posiadających dobrą znajomość języka niemieckiego. Studenci i uczniowie w ramach w/w oferty mają możliwość

podjęcia pracy w okresie wakacji przede wszystkim w gastronomii i hotelarstwie, przemyśle, ogrodnictwie i rolnictwie oraz przy sprzątanii budynków.

Powyższą rekrutację WUP w Opolu prowadził we współpracy ze wszystkimi wojewódzkimi urzędami pracy na terenie Polski, do których przekazano przedmiotową ofertę pracy. Ponadto Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu wysłał informację na temat w/w oferty na wszystkie opolskie uczelnie, do wszystkich szkół ponadgimnazjalnych z wyłączeniem liceów ogólnokształcących oraz do powiatowych urzędów pracy na terenie województwa opolskiego. Dodatkowo przez cały czas trwania naboru ukazywała się informacja o prowadzonej rekrutacji na stronach internetowych wszystkich wojewódzkich urzędów pracy oraz w prasie lokalnej. Zakończenie powyższego naboru studentów zgodnie z przesłaną ofertą nastąpi w styczniu 2011 roku i komplety podań studentów i uczniów zostaną przekazane do partnera niemieckiego.

W ramach zakończonego naboru studentów zainteresowanych podjęciem pracy w Niemczech na okres wakacji – lato 2010 – Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu, jako koordynujący rekrutację na terenie całego kraju, przekazał w 2010 roku do partnera niemieckiego łącznie 380 kompletów podań studentów zainteresowanych w/w zatrudnieniem.

Realizacja zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw UE/EOG

TRANSFER ZASIŁKÓW DLA BEZROBOTNYCH

1) Transfer zasiłku dla bezrobotnych z Polski do kraju UE/EOG

W analizowanym okresie do WUP wpłynął 1 wniosek osoby bezrobotnej z prawem do zasiłku nabytego w Polsce, udającej się do innego państwa członkowskiego UE w celu poszukiwania pracy, o wydanie zgody na transfer zasiłku dla bezrobotnych na okres do 3 miesięcy. Został on rozpatrzony pozytywnie.

2) Transfer zasiłku dla bezrobotnych z kraju UE/EOG do Polski

W 2010 roku do WUP wpłynęło 318 dokumentów wydanych przez instytucje właściwe państw UE/EOG (formularzy E-303/ dokumentów PD U2/ dokumentów SED U008) uprawniających osoby bezrobotne, które przybyły do Polski w celu poszukiwania pracy do zachowania prawa do zasiłku dla bezrobotnych nabytego w innym państwie UE/EOG, w tym:

- 162 dokumenty osób bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Niemczech,
- 93 dokumenty osób bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Irlandii,
- 19 dokumentów osób bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Wielkiej Brytanii,
- 13 dokumentów osób bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Holandii,
- 10 dokumentów osób bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku na Islandii,
- 8 dokumentów osób bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Austrii,
- 5 dokumentów osób bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Norwegii,
- 2 dokumenty osób bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku we Francji,
- 2 dokumenty osób bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Danii,
- po 1 dokumencie od osób bezrobotnych, które nabyły prawo do zasiłku w Szwajcarii, Szwecji, Grecji i Belgii.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. wydano 161 decyzji stwierdzających zachowanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych nabytego w innym niż Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej.

UDZIELANIE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU BEZROBOCIA

1) Wnioski o wydanie zaświadczeń dotyczących okresów zaliczanych przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych – dokumenty E 301/ Dokumenty PD U1/ Dokumenty SED U002

W okresie 2010 roku do WUP wpłynęło 96 wniosków o wydanie odpowiednich dokumentów dotyczących potwierdzenia okresów przebytych na terytorium Polski podlegających zaliczaniu przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych dla osób ubiegających się o świadczenia z tytułu bezrobocia w innym państwie członkowskim UE/EOG.

Najwięcej osób ubiegało się o wydanie odpowiednich dokumentów (Formularzy E 301/ Dokumentów PD U1/ Dokumentów SED U002) celem przedłożenia w instytucji właściwej ds. bezrobocia na terytorium: Niemiec (31 wniosków), Irlandii (26 wniosków), Austrii (12 wniosków), Holandii (10 wniosków), Belgii (6 wniosków), Francji (4 wnioski), najmniej osób

ubiegało się o wydanie w/w dokumentów celem przedłożenia w instytucji właściwej ds. bezrobocia na terytorium Czech i Bułgarii (po 2 wnioski) oraz po 1 wniosku do krajów takich jak: Szwecja, Cypr i Hiszpania.

W analizowanym okresie wydano 91 dokumentów potwierdzających okresy przebyte w Polsce zaliczane przy przyznawaniu świadczeń z tytułu bezrobocia, w tym: 49 Formularzy E301, 30 Dokumentów PD U1, 12 Dokumentów SED U002.

2) Wnioski osób ubiegających się o przyznanie zasiłków dla bezrobotnych w Polsce na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

W 2010 roku do WUP wpłynęły 733 wnioski osób bezrobotnych o przyznanie zasiłku dla bezrobotnych w Polsce na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W analizowanym okresie WUP wystąpił w imieniu 425 osób do właściwych instytucji o wydanie odpowiednich dokumentów dotyczących okresów zaliczanych przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych, tj. formularzy E 301, dokumentów SED U 002 lub dokumentów SED U 017, w tym najwięcej wystąpień odnotowano:

- do instytucji holenderskiej - 217
- do instytucji niemieckiej - 68
- do instytucji brytyjskiej - 67
- do instytucji irlandzkiej - 29
- do instytucji duńskiej - 20

W analizowanym okresie wydano 779 decyzji w sprawach osób bezrobotnych ubiegających się o prawo do zasiłku dla bezrobotnych w Polsce na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w tym:

- 332 decyzji o przyznaniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych,
- 346 decyzji o odmowie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych,
- 101 innych decyzji, głównie o umorzeniu postępowania o przyznanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych z powodu utraty statusu osoby bezrobotnej lub wycofanie wniosku przez osoby go składające.

Wdrażanie systemu EURES w województwie opolskim

W roku 2010 w ramach sieci EURES (Europejskie Służby Zatrudnienia) w województwie opolskim przyjęto do realizacji **189** ofert pracy, które zostały wpisane do „Rejestru ofert pracy EURES”, z czego najwięcej pochodziło z Niemiec (37), Wielkiej Brytanii (28), Cypru (24), Norwegii (18) i Czech (15).

Ponadto kadra EURES WUP Opole w 2010 r. udzieliła **3 400** bezrobotnym i poszukującym pracy informacji w ramach kontaktów indywidualnych, w tym **184** dotyczyło poszukiwania pracy w regionach przygranicznych Republiki Czeskiej. Na przestrzeni 2010 r. udzielono **95** pracodawcom informacji o usługach sieci EURES.

Do pracodawców lub doradców EURES z krajów EOG przekazano **33** podania o pracę. Należy zaznaczyć, że większość ofert pracy to oferty otwarte, w których osoby poszukujące pracy przesyłają podania o pracę do pracodawców zagranicznych bez udziału pracowników urzędu pracy.

W 2010 r. kadra EURES brała udział w **8** targach pracy na terenie województwa opolskiego organizowanych przez powiatowe urzędy pracy oraz **3** targach poza granicami Polski.

UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W PARTNERSTWIE TRANSGRANICZNYM EURES T „BESKYDY”

Partnerstwo EURES T „Beskydy” obejmuje 24 powiaty i okręgi w trzech krajach: Polsce, Czechach i Słowacji. W 2008 r. Komisja Europejska wyraziła zgodę na powstanie pierwszego partnerstwa w Polsce. W związku z udziałem w przedmiotowym partnerstwie dyrekcja i pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu wzięli udział w **8** wydarzeniach i spotkaniach:

- 12 stycznia – spotkanie osób kontaktowych w Bielsku Białej;
- 5 marca – spotkanie grupy roboczej w Katowicach;
- 19 kwietnia – spotkanie grupy roboczej i osób kontaktowych w Bielsku Białej;
- 18 maja – Transgraniczne Targi Pracy, Przedsiębiorczości i Edukacji w Cieszynie;
- 20-21 maja – posiedzenie Komitetu Sterującego w Szczyrku;

- 30 września - 1 października – posiedzenie Komitetu Sterującego w Namestovie (Słowacja);
- 27 października – Transgraniczne Targi Informacji, Edukacji i Zatrudnienia w Cadcy (Słowacja);
- 17 grudnia – spotkanie dotyczące podpisania Umowy Ramowej w Katowicach.

Realizacja zadań z zakresu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy dot. agencji zatrudnienia

W okresie sprawozdawczym Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu wpisał **22** podmioty do rejestru agencji zatrudnienia, którym wydano certyfikaty o dokonaniu wpisu podmiotu do rejestru, uprawniające do świadczenia usług w zakresie:

- pośrednictwa pracy
- doradztwa personalnego
- poradnictwa zawodowego
- pracy tymczasowej.

W okresie sprawozdawczym wydano **22** decyzje o wykreśleniu agencji zatrudnienia z rejestru.

Organizowanie i koordynowanie rozwoju usług poradnictwa zawodowego oraz informacji zawodowej

Doradcy zawodowi Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej prowadzili zajęcia w ramach poradnictwa zawodowego, zarówno grupowego jak i indywidualnego z osobami bezrobotnymi oraz poszukującymi pracy. Łącznie z usług skorzystało 250 osób, w tym 72 objęte zostały poradnictwem indywidualnym, 75 poradnictwem grupowym, indywidualną informacją zawodową 26, a z grupowej informacji zawodowej skorzystało 77 osób. Tematyka zajęć dotyczyła: radzenia sobie ze stresem, samopoznania, asertywności, poznania własnego potencjału, promocji samego siebie. Doradcy zawodowi CiPKZ przeprowadzili 55 testów KZZ oraz 5 innych testów psychologicznych. Ponadto CiPKZ prowadziło zajęcia dla młodzieży szkół gimnazjalnych poświęcone upowszechnianiu informacji zawodowej, gdzie w 18 spotkaniach udział wzięło 387 uczniów. Doradcy zawodowi prowadzili też zajęcia z poradnictwa grupowego (tzw. praktyki śródroczne) dla studentów Uniwersytetu Opolskiego. Praktyki grupowe śródroczne były prowadzone w formie warsztatów dla studentów II roku pedagogiki pracy z poradnictwem zawodowym – odbyło się 6 zajęć, w których uczestniczyły

33 osoby. Inną formę spotkań stanowiły zajęcia dotyczące informacji zawodowej – w 5 spotkaniach udział wzięło 59 studentów. Zorganizowano też 2 warsztaty dla studentów w ramach OTK, w których uczestniczyło 21 osób. Ponadto w Centrum w 2010 roku realizowane były indywidualne praktyki studenckie. Uczestniczyło w nich 5 studentów z następujących kierunków: pedagogika pracy z poradnictwem zawodowym, politologia oraz psychologia.

W roku 2008 zostały podpisane pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy a powiatowymi urzędami pracy Opolszczyzny porozumienia w sprawie współpracy w świadczeniu usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, a także rozwijaniu poradnictwa zawodowego na terenie województwa. Na mocy wymienionych dokumentów o współpracy w zakresie aktywizacji zawodowej klientów PSZ – CliPKZ zrealizowało w 2010 roku:

- a) grupowe zajęcia informacji zawodowej dla osób bezrobotnych kierowanych przez PUP Opole, w których udział wzięło 6 osób,
- b) spotkanie indywidualne z klientem PUP Brzeg prowadzone przez doradców CliPKZ poświęcone rozwiązaniu problemu związanego z IPD,
- c) cykl spotkań indywidualnych prowadzonych przez doradców zawodowych CliPKZ z wykształceniem psychologicznym z klientami poradnictwa zawodowego, realizowanych w PUP Nysa. Łącznie zajęciami objęto 15 osób, dla których przeprowadzono 22 porady indywidualne (w trakcie 9 wyjazdów do PUP Nysa).

Od instytucji szkoleniowych ubiegających się o środki publiczne, takie jak Fundusz Pracy, PFRON, fundusze pomocowe Unii Europejskiej, wymagany jest wpis do rejestru instytucji szkoleniowych. Wojewódzki Urząd Pracy prowadzi rejestr instytucji szkoleniowych województwa. Na początku każdego roku kalendarzowego CliPKZ przeprowadza aktualizację wpisów wszystkich instytucji na podstawie wniosków aktualizacyjnych. W 2010 roku wprowadzono do systemu 62 nowe instytucje. Na koniec tegoż roku w rejestrze instytucji szkoleniowych wpisane były 273 podmioty z terenu Opolszczyzny.

W 2007 r. WUP Opole nawiązał współpracę z Aresztem Śledczym w Opolu. W jej ramach doradcy zawodowi CliPKZ udzielają porad zawodowych osobom przygotowującym się do opuszczenia zakładu karnego. W 2010 zorganizowano 7 spotkań dotyczących informacji zawodowej, w których udział wzięło 70 osób. Ponadto objęto usługami poradnictwa

indywidualnego 14 osadzonych, w trakcie 51 spotkań, a 10 osobom udzielono indywidualnej informacji zawodowej.

Z inicjatywy Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu oraz akademickich biur karier czterech opolskich uczelni: Uniwersytetu Opolskiego, Politechniki Opolskiej, Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu Wydział Ekonomiczny w Opolu i Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego Oddział Zamiejscowy w Opolu zorganizowano w dniach 18 - 22 października 2010 r. 10 warsztatów w ramach II Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery, w których łącznie wzięło udział 87 studentów. Kolejnym zrealizowanym działaniem był konkurs Gra Miejska Twister, w której udział wzięło 8 drużyn trzyosobowych (24 osoby). W drugim konkursie pt. "Praca mnie kręci", polegającym na nagraniu "video cv" nagrodą był płatny staż w jednej z opolskich firm: Strzelec Opolski Tygodnik Regionalny (stanowisko dziennikarz), Atmoterm (stanowisko asystent kierownika projektu) oraz Molier. 19 października w Sali Senatu Uniwersytetu Opolskiego zorganizowano sympozjum "Kariery absolwentów uczelni wyższych Opolszczyzny - problemy, szanse, wyzwania". Obchody II OTK zakończyły się uroczystością, podczas której ogłoszono wyniki konkursów, nagrodzono zwycięzców oraz wręczono dyplomy uczestnictwa w Sali na Ostrówku Urzędu Marszałkowskiego w Opolu.

W 2010 r. WUP Opole – CiPKZ służyło merytorycznym wsparciem liderom klubów pracy i doradcom zawodowym realizującym program klubów pracy. Doradcy zawodowi posiadający uprawnienia instruktorskie udzielali wskazówek dotyczących sposobu prowadzenia zajęć. Ponadto w celu doskonalenia warsztatu pracy dla liderów klubów pracy Opolszczyzny w 2010 roku zostały przeprowadzone 4 szkolenia przez kadrę CiPKZ. Pracownicy CiPKZ w trakcie szkoleń dla liderów klubów pracy dodatkowo prowadzili uzgodnienia dotyczące współpracy w aktualizowaniu zasobów danych informacji zawodowej. W trakcie spotkań uzgodniono zakres aktualizacji poszczególnych tematów. Dzięki wyodrębnieniu zagadnień i wspólnych prac liderów klubów pracy z poszczególnych PUP w listopadzie 2009 r. powstała strona internetowa pt. „Informacja zawodowa” (w zakładce strony www.wup.opole.pl – CiPKZ) dostępna dla pracowników publicznych służb zatrudnienia i ich klientów, która jest pod stałym nadzorem pracowników CiPKZ. W dniu 17 grudnia 2010 r. na spotkaniu podsumowującym działania w zakresie aktywności w poszukiwaniu pracy, liderzy przekazali uaktualnione materiały, które zostały wprowadzone w formie zmian na stronę „Informacji zawodowej”.

3. Działalność Centrum Szkoleniowo – Doradczego

Gospodarstwo Pomocnicze Centrum Szkoleniowo - Doradcze w Opolu koncentruje swoją działalność przede wszystkim na szkoleniach, które pozwalają zainteresowanym osobom na przekwalifikowanie lub podwyższenie posiadanych dotychczas kwalifikacji. W ramach swoich działań GP CSD współpracuje głównie z wojewódzkimi oraz powiatowymi urzędami pracy w zakresie programowania potencjalnych szkoleń dla kadry urzędów. Taka współpraca owocuje szkoleniami ukierunkowanymi na konkretne potrzeby odbiorców, a tematyka szkoleń odzwierciedla ich aktualne zapotrzebowanie, które w 2010 roku dotyczyło w dużej mierze różnorodnych aspektów działalności jednostek samorządu terytorialnego.

Biorąc powyższe pod uwagę GP CSD skupiło swą propozycję szkoleniową na tematach z zakresu:

- rachunkowości budżetowej,
- etyki zawodowej,
- działalności wojewódzkiej i powiatowych rad zatrudnienia,
- ekonomii społecznej,
- doradztwa zawodowego,
- zmianach w przepisach dotyczących funkcjonowania rynku pracy.

W roku 2010 zrealizowano 52 szkolenia oraz warsztaty szkoleniowe, a liczba uczestników wyniosła 993 osoby.

4. Działalność badawcza rynku pracy

W okresie II kwartału 2010 roku Wydział Obserwatorium Rynku Pracy podjął się realizacji badania wśród osób wyłączonych z rejestrów PUP z tytułu podjęcia działalności gospodarczej w latach 2007-2008 w celu określenia, na ile stosowany instrument aktywnej polityki rynku pracy jest efektywny. Badania zrealizowano na losowo dobranej próbie 282 osób. Na podstawie analizy zgromadzonego materiału można powiedzieć, że spośród osób, które założyły działalność gospodarczą w okresie lat 2007-2008 ok. 85% z nich w dalszym ciągu funkcjonuje na rynku pracy. Ponadto firmy te charakteryzują się tendencją do wzrostu zatrudnienia, co sprawia, że redukcja firm wynikająca z bankructwa podmiotów

gospodarczych jest rekompensowana z nawiązką poprzez bilans zatrudnienia w firmach funkcjonujących na rynku. W aspekcie struktury gospodarczej założonych firm należy podkreślić, że zdecydowana większość lokuje swoją działalność w obrębie sekcji G tj. handlu hurtowego i detalicznego (26%). Drugą dominującą sekcją jest budownictwo (F) obejmujące 21% wszystkich podmiotów gospodarczych.

Od stycznia 2009 roku Wydział realizuje badawczy projekt własny pn. *Opolskie Obserwatorium Rynku Pracy* w ramach Poddziałania 6.1.2 PO KL o wartości 350 tys. zł., obejmujący trzy moduły: monitoring osób zwalnianych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, badanie losów absolwentów szkół zawodowych i wyższych województwa opolskiego, diagnoza edukacji ustawicznej w regionie. Szerszy opis projektu podano w dalszej części dokumentu.

5. Projekty własne w ramach PO KL

W 2010 roku Wojewódzki Urząd Pracy realizował dwa systemowe projekty własne:

Opolskie Obserwatorium Rynku Pracy: to projekt badawczy realizowany w ramach Poddziałania 6.1.2 PO KL w okresie styczeń 2009 – grudzień 2010 roku. Jego wartość wynosi 350 tys. zł, a problematyka obejmuje następujące zagadnienia badawcze:

1) monitoring zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy:

- osoby zwalniane z przyczyn dotyczących zakładu pracy stanowiły na przestrzeni kolejnych miesięcy roku 2009 stosunkowo niewielki odsetek napływu do bezrobocia (między 2% a 5%) oraz udziału w wielkości bezrobocia (między 2% a 4%), przy czym największa intensyfikacja zwolnień i udziału w bezrobociu miała miejsce w ciągu I półrocza 2009 roku,
- zjawisko zwolnień jest zróżnicowane terytorialnie, w największym stopniu dotykając powiatów: krapkowickiego, namysłowskiego, prudnickiego i strzeleckiego,
- na zwolnienia z przyczyn nie dotyczących pracowników bardziej narażone są kobiety niż mężczyźni,
- zwolnienia dotyczą najczęściej pracowników w przedziale wieku 45-54 lata,

- wśród zawodów, które reprezentowali zwalniani dominują te związane z produkcją: ślusarz, monter sprzętu oświetleniowego czy robotnik gospodarczy; w przypadku obszarów zatrudnienia dominującą rolę odgrywa produkcja izolowanych drutów i przewodów oraz produkcja tkanin bawełnianych.

2) Badanie losów absolwentów szkół zawodowych i wyższych województwa opolskiego:

- 71% absolwentów szkół ponadgimnazjalnych zawodowych oraz 33% absolwentów szkół wyższych kontynuuje naukę w pół roku po zakończeniu wcześniejszej szkoły/uczelni,

- w ciągu pół roku po skończeniu szkoły, w której pobierana była nauka w trakcie przeprowadzania I etapu badań, ponad połowa absolwentów (55%) szkół ponadgimnazjalnych oraz 71% absolwentów szkół wyższych poszukiwało pracy,

- w pół roku po zakończeniu szkoły bez pracy pozostaje nadal co trzeci absolwent szkoły wyższej i dwóch na trzech absolwentów szkół ponadgimnazjalnych,

- pracujący absolwenci osiągają przeciętne zarobki netto w wysokości 1 659 zł (szkoły wyższe) oraz 1 334 zł (szkoły ponadgimnazjalne zawodowe),

- połowa zatrudnionych absolwentów szkół zawodowych i wyższych pracuje w branży zgodnej z kierunkiem wykształcenia,

- 90% badanych w poszukiwaniu pracy skupia się na terenie własnego powiatu.

3) Diagnoza edukacji ustawicznej w regionie:

- większość instytucji kształcenia ustawicznego w woj. opolskim ma charakter niepubliczny, a wśród kafeterii form przekazu wiedzy najpopularniejsze są kursy i szkolenia,

- co do typu szkoleń najpowszechniejsze to umiejętności interpersonalne (44%), informatyczne (40%) oraz finansowe (33%) i językowe (30%),

- wśród wskazywanych przez respondentów czynników wpływających na kształt proponowanej oferty szkoleniowej wyróżnić należy indywidualne analizy potrzeb szkoleniowych oraz własne analizy rynku,

- wśród czynników sprzyjających działaniu instytucji szkoleniowych wyróżniono przede wszystkim: dostęp do funduszy unijnych, własne doświadczenie w obszarze edukacji oraz rosnącą (choć obecnie na niewielkim poziomie) tendencję do inwestowania w pracownika,

- w obszarze czynników wpływających niekorzystnie na działalność instytucji szkoleniowych szczególną uwagę zwrócono na: znaczną biurokratyzację zwłaszcza w przypadku pozyskiwania funduszy z UE oraz dużą konkurencję na rynku.

PO KLucz do biznesu: projekt realizowany w ramach Działania 6.2 PO KL w okresie luty 2010 – listopad 2011 roku. Głównym celem projektu jest wzrost przedsiębiorczości w województwie opolskim oraz podniesienie aktywności zawodowej mieszkańców Opolszczyzny dzięki stworzeniu korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości poprzez umożliwienie chętnym osobom rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej, a także zastosowanie kompleksowych form wsparcia. Projekt adresowany jest do mieszkańców województwa opolskiego (405 osób), którzy w okresie 12 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu nie prowadzili działalności gospodarczej, a planują założenie firmy na terenie Opolszczyzny. W 2010 roku przyznano 342 dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej za ogólną kwotę 10,6 mln zł. W ciągu pierwszego roku działania nowo powstałych firm, będzie im udzielane finansowe wsparcie pomostowe.

III. PODSUMOWANIE

Na koniec analizowanego roku bezrobocie rejestrowane na Opolszczyźnie ukształtowało się na poziomie 48 775 osób, co stanowiło 12,6% ludności aktywnej zawodowo. Tym samym nastąpił znaczący wzrost w porównaniu do roku wcześniejszego:

- wzrost liczby bezrobotnych o 1 646 osób,
- wzrost procentowy liczby bezrobotnych o 3,5%,
- wzrost stopy bezrobocia o 0,5 punktu procentowego.

Rok 2010 był drugim – po sześciu latach „spadkowych” – rokiem wzrostu bezrobocia w naszym regionie. Jednak trudno mówić tu o podobieństwie sytuacji, jaka miała miejsce w obydwu tych latach. Rok 2009 był bowiem okresem bardzo widocznego załamania koniunktury, a niekorzystne zjawiska objęły niemal cały obszar życia społeczno-gospodarczego regionu. Rok 2010 na tym tle ma dwojaki charakter. Z jednej strony przyniósł on pogłębienie się wielu negatywnych zjawisk, przede wszystkim w obszarze bezrobocia:

- dalszy wzrost liczby zarejestrowanych i stopy bezrobocia,
- wzrost liczby osób rejestrujących się w trakcie roku w urzędach pracy,

- wzrost liczebności wszystkich kategorii bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a także w wielu przypadkach (kobiety, mieszkańcy wsi, osoby bez prawa do zasiłku, długotrwale bezrobotni) wzrost udziału w bezrobociu,
- podtrzymanie tendencji co zwiększania udziału osób z wyższym wykształceniem w ogóle bezrobocia,
- spadek zatrudnienia wg wskaźnika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw.

Z drugiej jednak strony nie można nie zauważyć, iż rok 2010 objawił wiele zjawisk wskazujących na stopniowe wychodzenie gospodarki z kryzysu. Te najbardziej wyraźne dotyczą:

- wzrostu liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych po „spadkowym” roku 2009,
- wzrostu (choć bardzo niewielkiego) wynagrodzeń,
- wzrostu nakładów inwestycyjnych,
- poprawy wskaźników dotyczących kondycji przemysłu, budownictwa i handlu,
- wzrostu liczby ofert pracy wpływających do urzędów pracy czy sklepów z pracą, ponadto większa niż przed rokiem liczba nowo utworzonych miejsc pracy w przedsiębiorstwach,
- zdecydowanego spadku dynamiki zmiany liczby bezrobotnych: wzrost w roku 2010 był dziesięciokrotnie niższy niż wzrost w roku 2009,
- wyraźnego wzrostu liczby wyrejestrowań z bezrobocia, w tym również z tytułu podjęcia pracy,
- spadku liczby osób zwalnianych z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz zwalnianych grupowo.

Uwzględnienie tych dwóch nurtów rozwoju sytuacji na rynku pracy – negatywnego i pozytywnego – sugeruje powolne wychodzenie regionalnej gospodarki z kryzysu. System gospodarczy ma to do siebie, że łatwo wpada w gwałtowne stany dekonunktury – za to wychodzenie z nich jest powolnym procesem, w którym poprawa wyników ekonomicznych dopiero w dalszej perspektywie może przełożyć się na wzrost zatrudnienia.

Analiza bezrobocia w regionie zwraca uwagę na fakt, iż wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych w skali województwa odbił się na szczeblu poszczególnych powiatów. Ilość bezrobotnych uległa zwiększeniu w większości z nich. Jedynie 3 powiaty: kluczborski, krapkowicki i namysłowski – odczuły minimalny (między 34 a 87 osób) spadek bezrobocia. Pozostałe odnotowały wzrost, najpoważniejszy w przypadku Opola (345 osób i 8,3% wobec roku 2009).

Wg obserwacji i prognoz WUP Opole w roku 2011 może nastąpić dalsza poprawa wyników ekonomicznych, która widoczna powinna stać się w II połowie 2011 roku. Duże znaczenie będzie tu miał kierunek zmian gospodarczych na świecie, w tym również popyt na pracę na rynkach Europy Zachodniej, stanowiących tradycyjny cel migracji mieszkańców regionu (ok. 115 tys. osób wg badań z roku 2010).

Rozwojowi rynku pracy i poprawie sytuacji osób bezrobotnych z grup szczególnego ryzyka przysłużą się z pewnością w najbliższych latach wdrażane do 2013 roku na Opolszczyźnie działania współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Kilka płaszczyzn oddziaływania (rynek pracy, przedsiębiorczość, edukacja, pomoc społeczna) w powiązaniu ze znaczącymi środkami finansowymi powinny zagwarantować regionowi zrównoważony, dynamiczny rozwój.

Sytuacja grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy generalnie uległa pogorszeniu. Wszystkie kategorie odnotowały wzrost wielkości bezrobocia. Obserwując sytuację pod kątem udziału w bezrobociu, podkreślenia wymaga znaczący wzrost udziału długotrwale bezrobotnych (o 7 punktów procentowych) oraz osób bez prawa do zasiłku (o 3,5 pp.) Sytuacja grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2010 roku (wobec roku 2009) przedstawiała się następująco:

- kobiety: liczba bezrobotnych: + 1 566 osób, odsetek udziału w bezrobociu: + 1,5 pkt procentowych,
- mieszkańcy wsi: liczba bezrobotnych: + 901 osób, odsetek udziału w bezrobociu: + 0,3 pkt procentowych,
- osoby do 25 lat: liczba bezrobotnych: + 301 osób, odsetek udziału w bezrobociu: - 0,1 pkt procentowego,
- długotrwale bezrobotni: liczba bezrobotnych: + 4 030 osób, odsetek udziału w bezrobociu: + 7 pkt procentowych;
- osoby powyżej 50 lat: liczba bezrobotnych: + 794 osoby, odsetek udziału w bezrobociu: - 0,8 pkt procentowego.

Rok 2010 kontynuuje tendencję do wzrostu wydatków Funduszu Pracy ogółem, w tym również wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Warto podkreślić, że wzrosły przede wszystkim wydatki na dotacje, tworzenie miejsc pracy, staże i roboty

publiczne, a więc te formy, gdzie bezrobotni mają bezpośredni kontakt ze stanowiskiem pracy. Jednocześnie jednak – z uwagi na rosnącą liczbę rejestracji, w tym osób tracących zatrudnienie, wzrosła również, podobnie jak w roku 2009, kwota wydatkowana na wypłatę zasiłków. Lecz w przeciwieństwie do roku wcześniejszego, proporcja wydatków na aktywne i pasywne formy przeciwdziałania bezrobociu uległa korzystnemu zwiększeniu. Kwota wydatkowana na aktywizację przewyższyła kwotę przeznaczoną na wypłatę zasiłków w stosunku 2,26:1. Oznacza to, że na każdą złotówkę wydaną na zasiłek przypadało 2,26 PLN wydatkowanych na aktywizację (w roku 2009 była to proporcja 1,39:1, w roku 2008 była to proporcja 2,02:1). Środki te wykorzystano przede wszystkim na staże, dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy oraz roboty publiczne.

To właśnie podejmowanie jednorazowych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej było niezwykle popularną formą aktywizacji zarówno w roku 2008, 2009 jak i 2010. Rok 2010 był kolejnym rokiem wzrostu przyznanych dotacji, zaś w kontekście RPD 2010 wiemy, że za rozwojem przedsiębiorczości stoi wysiłek wielu instytucji, w tym urzędów pracy, OHP i akademickich inkubatorów przedsiębiorczości.

Innym elementem aktywizującym wartym podkreślenia były szkolenia dla osób bezrobotnych. Rok 2010 przyniósł kolejny wzrost liczby szkolonych, co przy niekorzystnej strukturze wykształcenia i kwalifikacji stanowi istotny element dopasowywania zasobów wolnej siły roboczej do potrzeb rynku pracy.

Województwo opolskie w skali kraju należy do regionu o nieco wyższym od średniego natężeniu bezrobocia i jest to sytuacja stała od lat. W 2010 roku Opolszczyzna zajęła szóste miejsce w kraju pod względem dynamiki wzrostu stopy bezrobocia. Problemem pozostaje wciąż znaczne zróżnicowanie terytorialne na poziomie powiatów.

Innym negatywem regionalnego rynku pracy jest duży udział bezrobotnych nisko wykształconych, bez zawodu i bez doświadczenia zawodowego. Osoby takie, rozpatrując szansę znalezienia pracy, znajdują się na tzw. przegranej pozycji – poziom posiadanych kwalifikacji nie odpowiada zapotrzebowaniu pracodawców. Ponadto – jak wykazują badania społeczne i BAEL – osoby takie charakteryzują się dużą biernością zawodową, ciężeniem w stronę systemu opieki społecznej i rynku pracy „na czarno”.

Rok 2010 przyniósł wyraźny wzrost wielkości popytu na pracę mierzonego liczbą ofert napływających do PUP. 38,6 tys. zarejestrowanych ofert to dodatnia zmiana o ponad 5 tys. w porównaniu z rokiem 2009. Jednocześnie wzrósł udział ofert subsydiowanych, który w niektórych powiatach (np. kluczborskim, brzeskim czy nyskim) decyduje w ponad 75% o popycie na pracę. Koresponduje z tym zwiększenie się liczby nowo utworzonych miejsc pracy (o 2,3 tys. wobec 2009 roku).

Załącznik nr 1

Wybrane kategorie bezrobotnych w podziale na miasta i gminy województwa opolskiego według stanu na 31 grudnia 2010 roku

Powiaty, miasta i gminy	Bezrobotni	
	Ogółem	w tym kobiety
m. Brzeg	2 234	1 211
Skarbimierz	427	238
Grodków	1 632	880
Lewin Brzeski	900	503
Lubsza	605	287
Olszanka	280	158
PUP Brzeg	6 078	3 277
Głubczyce	1 534	754
Baborów	410	223
Branice	400	214
Kietrz	681	371
PUP Głubczyce	3 025	1 562
m. K - Koźle	3 250	1 784
Bierawa	289	159
Cisek	188	104
Pawłowiczki	297	154
Polska Cerekiew	211	124
Reńska Wieś	273	145
PUP K – Koźle	4 508	2 470
Kluczbork	1 649	914
Byczyna	579	342
Lasowice Wielkie	201	107
Wołczyn	881	467
PUP Kluczbork	3 310	1 830
Krapkowice	1 083	619
Gogolin	551	325
Strzeleczy	323	199
Walce	180	112
Zdzieszowice	593	382

PUP Krapkowice	2 730	1 637
Namysłów	1 532	870
Domaszowice	260	149
Pokój	295	169
Świerczów	242	141
Wilków	332	202
PUP Namysłów	2 661	1 531
Nysa	3 325	1 693
Głuchołazy	1 783	822
Kamiennik	215	102
Korfantów	537	271
Łambinowice	423	212
Otmuchów	794	351
Paczków	1 097	515
Pakosławice	243	118
Skoroszyce	353	182
PUP Nysa	8 770	4 266
Olesno	471	243
Dobrodzień	274	160
Gorzów Śląski	246	127
Praszka	577	298
Radłów	127	78
Rudniki	308	117
Zębowice	125	85
PUP Olesno	2 128	1 108
m. Opole	4 479	2 407
Chrzastowice	176	87
Dąbrowa	344	177
Dobrzeń Wielki	386	212
Komprachcice	326	175
Łubniany	222	122
Murów	231	136
Niemodlin	973	492

Analiza sytuacji na rynku pracy województwa opolskiego w 2010 roku

Ozimek	854	376
Popielów	292	151
Prószków	222	101
Tarnów Opolski	293	172
Tułowice	341	187
Turawa	288	158
PUP Opole	9 427	4 953
<hr/>		
Prudnik	2 129	999
Biała	479	266
Głogówek	590	329
Lubrza	266	125
PUP Prudnik	3 464	1 719
<hr/>		
Strzelce Opolskie	1 301	686
Izbicko	157	97
Jemielnica	209	111
Kolonowskie	158	86
Leśnica	218	132
Ujazd Śląski	193	117
Zawadzkie	438	219
PUP Strzelce Op.	2 674	1 448
Ogółem	48 775	25 801
województwo:		